

APLODIT

Aplodit Orkesterille ry:n jäsenlehti 1/2023

Astu musiikin maailmaan – ja nauti
Urpo Pesonen – Lahden kunnallisen
orkesteritoiminnan vakauttaja
Uuden musiikin arvoitus

Luova moniottelija
Yleisötyö, orkesterin tärkeä
toimintamuoto
Pienryhmäkonserttien tunnelmia

Aplodit Orkesterille ry:n jäsenlehti 1/2023

**Aplodit Orkesterille ry
on yli 30 vuotta tuonut
musiikillista iloa orkesterimme
konserttien lisäksi.**

Tarjoamme monenlaista oheisohjelmaa, juttelemme esiintyvien taiteilijoiden kanssa konsertin jälkeen, tutustumme omiin soittajiimme, reissailemme kotimaassa ja ulkomailla korkeatasoisiin musiikkitapahtumiin - edulliseen hintaan. Aplodit-lehti kertoo lisää olemassaolostamme.

Toivotamme sinut tervetulleeksi jäsenistöömme 25 euron jäsenmaksulla, ilmoittaudupa osoitteessa: aploditorkesterille.yhdistysavain.fi tai Metsähallissa olevaan levy- ja infopisteeseemme.

- Elämyksiä yhdessä! -

SISÄLTÖ:

Pääkirjoitus	3
Sinfonia Lahden tervehdys	4
Aplodit Orkesterille ry:n hallituksen uusimmat jäsenet	5
Astu musiikin maailmaan – ja nauti	6–7
Urpo Pesonen – Lahden kunnallisen orkesteritoiminnan vakauttaja	8–9
Luova moniottelija	10–11
Yleisötyö, orkesterin tärkeä toimintamuoto	12–13
Pienryhmäkonserttien tunnelmia	14–17
Uuden musiikin arvoitus?	18–19
Kasvot vaihtuvat	19
Sinfonia Lahden uudet soittajat	20–22
Perhepiiristä	23
Sinfonia Lahden muusikot	24

Julkaisija: Aplodit Orkesterille ry, Lahti

Puheenjohtaja: Ulla Weiho
ulweiho@gmail.com

Toimitus: Hannu Kivilä, Juha Kortelainen,
Virve Nuorgam, Mirja Ukkonen

Ulkoasu ja taitto: Juha Kortelainen

Painopaikka: Markprint, Lahti

Painos: 800 kpl
32. vuosikerta

Tulevaisuus epävarma, musiikki ikuinen

Nyky-yhteiskunnassa ei musiikin kuuntelemiselta oikeastaan voi välttyä. Kun joskus saa astua ruokakauppaan, jossa taustalla ei soi musiikki tai musakki, tuntuu jotenkin oudolta. Onkohan täällä teknisiä ongelmia äänentoiston kanssa?

Musiikin alkuperää ei tunneta varmasti. Viimeisimpien tutkimusten mukaan musiikkia on ollut olemassa tiettävästi vähintään 55 000 vuoden ajan. Ensimmäisiä viitteitä musiikista löytyy mm. luolamaalausten tanssivia ihmisiä esittävistä kuvista. Pidetään todennäköisenä, että musiikin synty on liittynyt puheen kehitykseen ja ensimmäinen musiikkisointi on ollut ihmisen ääni. Musiikki on ihmiselle luontainen asia. Esi-isämme tottuivat kuuntelemaan luonnossa erilaisia ääniä, lintujen laulusta tuulen suhinaan ja veden kohinaan. Näiden tutkimisen arvellaan liittyneen musiikin syntyyn. Myöhemmät tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmisten huolet ja epäluulot laimenevat linnunlaulua kuunnellessa.

Mutta miksi musiikki on ja pysyy? Yksi luonteva selitys on, että musiikin avulla me ihmiset voimme käydä erilaisia tunnetiloja läpi. Usein tuntuu, että itse kuulen musiikissa juuri sen, mitä sillä hetkellä tarvitsen kuulla. Joskus kaipaen lohtua, joskus taas kannustusta tarttuakseni toimeen. Toisinaan huomaan, että musiikkia kuunnellessani aivoni ovat tietämättäni ratkaisseet jonkun mielessä pyörineen ongelman. Dokumentaristi ja sellisti **Lukas Stasevskij** soitti selloa sodan keskellä ja kertoo haastattelussa (ESS 19.3.2023), että hänelle tuli yllätyksenä kuinka paljon musiikilla ja taiteella on ollut merkitystä Ukrainassa. Ihmiset purkavat tuntojaan musiikin kautta. "Meidän kulttuurimme elää niin kauan kuin soitto soi, vaikka olisi raunioissa", Stasevskij toteaa.

Tässä lehdessä viulisti ja tietokirjailija **Laura Kokko** käy läpi suhdettaan musiikkiin ja kieleen. Kirjoittamassaan **Volter Kilven** elämäkerrassa hän kertoo, kuinka Kilpi halusi kirjoittaa sanoja, jotka vaikuttaisivat ihmiseen yhtä välittömästi ja voimakkaasti kuin musiikki. Kilpi koki, että jokaisessa hetkessä on iäisyys. Itsekin uskon, että musiikki vapauttaa kuulijansa ainakin hetkittäin menneisyydestä ja tulevaisuudesta, kaikesta tuosta lineaarisen ajan taakasta, jota arjessa raahaamme mukanaan.

Poliitikot ja päättäjät joutuvat tekemään arvovalintoja, koska raha ei riitä kaikkeen. Yksi tällainen arvovalinta koskee kulttuuria. Pitkän linjan talousvaikuttaja **Sixten Korkman** kertoo kolumnissaan (HS 4.4.2023) anekdootin, jonka mukaan Britannian pääministeri **Winston Churchill** sai toisen maailmansodan aikana eteensä ehdotuksen, jonka mukaan kulttuuriin käytetyt rahat siirrettäisiin sotavoimien käyttöön. Tähän Churchill vastasi kysymällä: Mitä me sitten puolustaisimme?

Taiteen kokeminen on monella tapaa tärkeää, iästä ja taustasta riippumatta. Se on perustarve, jonka vaikutus ihmisen hyvinvointiin tunnustetaan ja tunnustetaan laajasti. Jokaisen on saatava kokea taide omalla ainutlaatuisella tavallaan.

Jos me pidämme huolen musiikista, se pitää huolen meistä. Tai ei ehkä niinkään. On huojentavaa ajatella, että meidän teoistamme tai tekemättä jättämisistämme huolimatta, musiikki on ja pysyy.

• Mirja Ukkonen

SINFONIA LAHTI

Hyvät Sinfonia Lahden ystävät,

Syyskausi on alkanut ihanan vauhdikkaasti! Elokuussa Rajattoman kanssa soitetut loppuunmyydyt Abba-konsertit räjäyttivät salin ja syyskuun aluksi hyppäsimme Sibelius-festivaalin pyörteisiin.

Sibelius-festivaalilla vieraili kuulijoita kahdestakymmenestä eri maasta, kaukaisimmat Uudesta-Seelannista ja Australiasta. San Franciscolainen pariskunta kertoi miehen sukujuurien olevan Suomessa, Kokkolassa. Kuultuaan **Dalian** johtaman konsertin San Franciscossa, he päättivät lähteä ensimmäiselle vierailulle Suomeen ja kuuntelemaan Sibeliusia! Musiikki liikuttaa ja yhdistää.

Nyt pääsemme avaamaan kauden 2023–2024 ja luvassa on shokkiterapiaa, korvamatoja ja sielunhoitoa. Syyskuun avajaiskonsertissa saamme myös tanssijalan vipattamaan, kun konsertin päättää sinfoninen sarja **Bernsteinin West Side Story**. Konsertin johtaa ennakkotiedoista poiketen **Roderick Cox**, sillä Dalia on siirtynyt parin konsertin ajaksi vanhempainvapaalle. Lokakuun konsertin johtaa **Arvo Volmer**, solistiksi tulee **Jean-Efflam Bavouzet**. Hän tekee todellisen supermiehen työn, kun ohjelmassa on molemmat **Ravelin pianokonsertot**.

Syyskuun lopussa konsertoimme pienemmille kuulijoille tavallisella torstain konserttipaikalla, mutta sen lisäksi soitamme myös kaikille Lahden ja Päijät-Hämeen 2. luokkalaisille. Viikon aikana *Orkesteri soikoon!*-konsertteja saavutaan kuulemaan bussilasteittain osana Lahden kulttuuri-ohjelmaa. Kulttuuri-ohjelma tutustuttaa jokaisella peruskoulun vuosiluokalla johonkin taidemuotoon ja orkesteri vastaa ohjelmakokonaisuuden tekemisestä 2. ja 6. luokille. Tämä on aina yksi hellyttävimmistä viikoista, kun lapset tulevat Sibeliuksaloon. Lasten ilo ja hetkeen tarttuminen ovat käsinkosketeltavaa ja inspiroivaa.

Lokakuun ensimmäisellä viikolla pääsemme hyppäämään kisatunnelmaan, kun säestämme **Paulon** sellokilpailujen semifinaalikonsertit. Semifinaaliin pääsee seitsemän osallistujaa, torstain konsertissa kuulemme neljä ensimmäistä ja perjantaina kolme seuraavaa kisailijaa. Semifinaaleihin pääsevät kilpailijat soitettavine teoksineen vahvistuvat vasta saman viikon tiistaina, joten tämä on orkesterillekin äärimmäisen jännittävää. Perjantain konsertin päätyttyä tuomaristo julkistaa finalistit. Kapellimestarina toimii entinen käyrätorvistimme **Petri Komulainen**.

Petri saapuu myös solistin ominaisuudessa orkesterimme eteen. **Marraskuussa** koko käyrätorviryhmämme astuu podiumille, kun he soittavat **Schumannin** konserttikappaleen neljälle käyrätorvelle ja orkesterille. Konsertti on hieno osoitus siitä, kuinka upeita, kansainvälisen tason soittajia meillä on orkesterissamme. Tätä konserttia odotan erityisesti siksi, että olen entinen käyrätorvisti. Haa-veilin aikanaan itse miltä tuntuisi soittaa kyseistä teosta.

En voisi olla ylpeämpi, että teos kuullaan meidän omien käyrätorvistien toimesta.

Marras-joulukuussa meillä on monta huippukonserttia, joihin kannattaa varata oma paikka hyvissä ajoin. **Hannu Lintu** johtaa marraskuun alussa yhden luvatuista korvamadoista, nimittäin ohjelman päänumerona kuullaan **Beethovenin viides sinfonia**. Vaikka teos on todellinen klassikko, niin ohjelmistossamme se on kuultu edellisen kerran vuonna 2018.

Marraskuun puolivälissä kuullaan **Osmo Vänskän** johtama konsertti *Fokus: Jaakko Kuusisto*. Jaakon merkitys orkesterillemme ja sen kehitykselle on kiistaton, ja halusimme nostaa esiin hänen monipuolista osaamistaan musiikin saralla. Koostaessamme ohjelmakokonaisuutta Dalian ja **Osmon** kanssa, meille oli päivän selvää, että ohjelmassa on Jaakon viulukonsertto solistinaan **Elina Vähälä**. Teos on omistettu Elinalle ja se kantaesitettiin sekä levytettiin Sibeliuksalossa. Konsertin avausnumero on yksi Jaakon lempiteoksista ja päätöksenä kuullaan Jaakon sinfonia. Jaakko menehtyi säveltäessään teosta, mutta hänen veljensä **Pekka Kuusisto** täydensi teoksen. Luvassa on erittäin tunteikas ilta.

Kantaesityksiäkin on luvassa! Muistattekko **Lara Poen?** Hän osallistui Sibeliuksen puutarha -hankkeeseemme, jossa viisi nimekästä säveltäjää mentoroivat hakijoiden joukosta valitsemiaan säveltäjiä. Laran mentorina toimi **Sebastian Fagerlund**, ja Lara voitti useita palkintoja. Nyt on ilo ja kunnia toivottaa Lara uudestaan tervetulleeksi lokakuun konserttiin Oulu Sinfonian kanssa tehyillä yhteistilauksella. Teos on laulusarja **L. Onervan** runoihin ja sen solistiksi saapuu **Virpi Räisänen**. Marraskuussa kuulemme ruotsalaisen säveltäjä **Tebogo Monnakgotlan** Suomen ensiesityksen viulukonsertosta, jossa olemme olleet osatilaajina yhdessä BBC:n ja Ruotsin kuninkaallisen sinfoniaorkesterin kanssa. Teoksen esittää Lahdessa debytoiva nuori komeetta **Johan Dalene**, joka on aloittanut vauhdikkaasti maailman valloituksen.

Mikäli mielii itsenäisyyspäivän juhlakonserttiin mukaan, siihen on syytä varata lippu jo hyvissä ajoin. Suomen ikihana lapsitähti **Lilja Haatainen** soittaa meille Sibeliuksen *Serenadin* ja *Humoreskeja*. Konsertti päättyy tuttuun tapaan *Finlandiaan* ja yhdessä laulettuun *Maamme-lauluun*. Marraskuussa pääsemme tunteikkaalle matkalle **Samuli Edelmannin** kanssa, kun kulttiasemaan aikanaan noussut *Vaiheet* kuullaan orkesterin kanssa tehtynä kokonaisuutena. Syyskauden päätämme joulukuussa järjestettäviin *Frankin ja Ellan joulu* -konsertteihin. Kyseessä on amerikkalaisen jazzin kuninkaallisten **Ella Fitzgeraldin** ja **Frank Sinatran** jouluklassikot, jotka toivat aikanaan svengaavan joulun jokaiseen kotiin. Broadwayn samettiset soundit Sibeliuksaloon tuovat brittiläiset **Emma Smith** ja **Atila Huseyin** kapellimestari **Jules Buckleyyn** johdolla.

Tervetuloa konsertteihin yksin, kaksin tai porukan kanssa! Konsertin voima on siinä, että yhdessä nautittuna kokemus on suurempi. Annetaan musiikin viedä ja katsotaan, mistä itsemme löydämme!

Maija Kylkilahti
Sinfonia Lahden intendentti

Helinä Fränti ja Hanna Muukkonen ovat Aplodit Orkesterille ry:n hallituksen uusimmat jäsenet. Matkojen suunnittelija Helinää ja sihteerin töitä hoitavaa Hannaa yhdistävät Sibeliustalon ihailun lisäksi lämpimät musiikkimuistot nuoruudesta.

Helinä Fränti

Helinä: Klassinen musiikki on tullut elämäni kodin kautta. Aina sunnuntaiaamuisin radiosta tuli musiikkiesitelmä ja klassista musiikkia, olin muutaman vuoden ikäinen. Kävin jo nuorena konserteissa, mutta musiikki-innostukseni lähti kunnolla lentoon 50 pennin opiskelijalippujen myötä. **Seppo Kimanen**, Kuhmon kamarimusiikkifestivaalin perustaja, on myös vaikuttanut paljon musiikkikorvani kehittymiseen.

Helinä: Vaikka olen klassisen musiikin ystävä, en vierasta popmusiikkia tai jazzia. **Bruce Springsteen** -kausikin minulla on ollut, ja hänen keikoillaan on tullut jorattua.

Helinä: Kulttuurin myönteisistä vaikutuksista pitää tietenkin olla jotain näyttöä. Sain kuulla, että eräs henkilö on muuttanut Lahteen paikallista orkesteria ajatellen. Lisäksi tunnen pariskuntia, jotka ovat vaihtaneet asuntoaan Sibeliustalon läheisyyttä ajatellen. Tällaisten asioiden kuuleminen saat-
taa vahvistaa kiinnostusta tulla paikan päälle.

Helinä: Tästä tulikin mieleeni biologian opettaja **Leo Kohosen** sanat, että kahta asiaa ihminen ei tarvitse: ruotsin kieltä ja oopperaa. Minulle ooppera on niin tärkeä asia, että olen matkustellut ympäri maailmaa eri produktioiden perässä. Vuosikymmeniä myöhemmin tapasimme vanhan opettajan kanssa jälleen, ja sain kuulla hänen olevan kiinnostunut oopperasta vähintään yhtä paljon kuin minä. On pidettävä mielessä, että ihmiset muuttuvat.

Helinä: Minulla ei ole suosikkisäveltävää, mutta 80-luvulla innostuin **Chopinin** preludeista ja etydeistä. Aikanaan työmatkalla Frankfurtissa olin aivan ekstaasissa, kun kuuntelin **Arturo Benedetti Michelangelin** soittavan **Debussyä**. Impressionistien kausi kuvataiteessa ja musiikissa kiehtoo minua.

Helinä: Toivon että lahtelaiset ymmärtävät, että meillä on täällä maailmanluokan orkesteri ja valovoimainen kapellimestari. Toivon, että tuleva kaupunginjohtaja huomaisi, mikä vetovoimatekijä orkesteri, teatteri ja muu kulttuuritarjonta voi tälle kaupungille olla.

Hanna Muukkonen

Hanna: Itse innostuin klassisesta hieman vanhempana. Yläasteella silloisessa kotikaupungissani kävimme musiikin tunnilla kuuntelemaan Lappeenrannan kaupunginorkesterin konserttia, joka sai minut itkemään vuolaasti. Orkesterin viritysäänestä tulee edelleen joka kerta kylmät väreet.

Hanna: Eri genret täydentävät minusta hyvin toisiansa. Klassisen lisäksi kuuntelen paljon kasari- ja ysärimusiikkia sekä ranskalaista indietä. Onkin ikuisuusky-symys, miten saisimme konserttisaleihin lisää innokkaita klasarin kuuntelijoita.

Hanna: Itse olen pyytänyt ystäviäni mukaan konsertteihin. Niin sanotusti nykyaikaisen kuuloiset teokset, kuten *Short Ride in a Fast Machine* ja kaikkien tunte-
mat, kuten **Beethovenin** viidennen sinfonian ensimmäi-
nen osa, tuovat mielestäni tuulahduksia, jotka murta-
vat tietynlaista klassiseen yhdistettävää pönötystä.

Hanna: Totta! Joskus innostus alkaa heti, joskus vuo-
sien kuluessa. Asiasta toiseen, millainen klassinen
musiikki sinuun uppoaa?

Hanna: Pidän **Vivaldin** Vuodenaikojen Kesä-konser-
tosta **Richterin** sovittamana. Palaan usein myös **Teddy
Abramsin** luotsaaman Louisvillen orkesterin musiik-
kiin, erityisesti nautin heidän ja laulaja **Jim Jame-
sin** yhteistyöstä. Yleisesti suosikkimusiikilleni pätee
sääntö, että mitä kovempaa ja mahtipontisemmin, sitä
parempi. Mahtipontinen on myös Sibeliustalo, jonka
upea akustiikka on kuin kirsikka musiikkikakun päällä.

Astu musiikin maailmaan ~ ja nauti

Kuva: Mirja Ukkonen

Siitä kun sellisti **Eero Pulkkinen** siirtyi Lahden kaupunginorkesterista Lahden Konservatorioon ensin vuodeksi lehtorin virkaan ja sitten rehtoriksi, on nyt 32 vuotta. Silti entisiä soittajakollegoita tavatessa hänestä tuntuu kuin ei olisi koskaan pois lähtenytäkään.

- Sain konservatoriossa valtavan hienon työn, jossa olen viihtynyt. Yhdessä soittaminen on minulle kuitenkin edelleen kaikkien hienoin tapa tehdä musiikkia ja nauttia siitä. Vaikka rehtorin työ on sikäli aikaavievää, että soittaminen on jäänyt vähemmälle, olen pyrkinyt vaalimaan soitto- ja musiikkitoimintani soittamalla erilaisissa pienissä kokoonpanoissa.

Oppilaitoksen tähänastiset rehtorit ovat kaikki tehneet pitkää uraa, sillä Eero on vasta neljäs rehtori konservatorion 105-vuotisessa historiassa **Boris Sirpon**, **Felix Krohnin** ja **Aarre Hemmingin** jälkeen.

- On ollut hienoa saada jatkaa oppilaitoksen pitkää perinnettä ja näiden suurten persoonallisuuksien työtä.

Syksyllä eläkkeelle jäävä rehtori on tyytyväinen Sinfonia Lahden ja konservatorion yhteistyöhön. Nuorten solistien konsertti on herännyt jälleen henkiin ja tuntuu jatkuvan säännöllisesti. Iso osa nuorista solisteista on ollut konservatorion oppilaita tai sellaisia, jotka ovat jo lähteneet esimerkiksi Sibelius-Akatemiaan jatkamaan opintojaan. Toinen tärkeä yhteistyön muoto on suuret yhteiset kokoonpanot, joihin konservatorion soittajia on pääsyt mukaan soittamaan.

- Se on poikkeuksetta ollut meidän nuorillemme hieno kokemus. On ollut kiva kuulla ja nähdä, miten hyvin ammattimuusikot ovat ottaneet nuoret soittajat vastaan. Myös naapurimme musiikkiopiston kanssa meillä on yhteisiä intressejä ja toimintaa, samoin Sibelius-talon. Kaiken kaikkiaan

Rehtori Eero Pulkkinen on tyytyväinen Sinfonia Lahden ja Lahden Konservatorion yhteistyöhön. Konservatorion nuorille soittajille on antoisa kokemus päästä soittamaan suuressa kokoonpanossa.

aan minulla on tunne, että kaupungin musiikkielämän ja musiikin tekijöiden kesken vallitsee hyvä yhteistyö.

Yhteistyön lisääminen ja siihen kannustaminen, niin kaupungin sisällä kuin oppilaitoksessakin, tuntuu olleen yksi Eeron keskeisistä tavoitteista. Hän on halunnut edistää musiikkia kaikkia palvelevalla tavalla, jolloin kaikki myös hyötyvät. Yhteistyötä tarvitaan paitsi henkisesti, myös taloudellisella tasolla.

- Lahti on jännä kaupunki; suomalaisittain melko suuri, mutta toisissa asioissa pieni. Siksi on erityisen tärkeää, että resursseja käytetään järkevästi, Eero pohtii.

Oppilaslähtöisyys lisää motivaatiota

Musiikkipedagogina ja johtajana Eero on painottanut laadukasta opetusta ja sitä, että oppiminen tapahtuu ilon ja onnistumisen kautta. Oppilaslähtöisyys on tullut alusta lähtien vahvasti kuvaan mukaan. Jokaiselle pyritään löytämään omia kykyjä ja motivoitu-

neisuutta palveleva tapa harrastaa tai opiskella musiikkia. Aiemmin opetussuunnitelma oli määrävämpi ja suorittaminen oli merkittävässä roolissa. Nykyisin opiskelu perustuu enemmän oppilaan omaan valintaan.

- Ei pidä myöskään unohtaa aikuisopiskelijoita. Hekin ovat tervetulleita kehittämään taitojaan ja musii-killisia pyrkimyksiään. Aikuisopiskelijoiden motivaatiosta ei ole epäselvyyttä, Eero hymyilee.

Opettajan tärkeä kyky on saada oppilas oivaltamaan, mitä tämän tulisi tehdä soittaakseen tai laulaakseen paremmin. Hänen on myös osattava antaa hyvät ohjeet harjoitteluun ja itsenäiseen työskentelyyn. Opettajan on oltava positiivinen ja oppilasta arvostava.

- Oppilaitos ja opetusministeriö antavat luonnollisesti tietyt toiminnan periaatteet ja raamit, mutta opettajalla on melko suuri taiteellinen vapaus päättää, miten kutakin instrumenttia opetetaan. Opettaja on valtavan tärkeä persoona oppilaalle. Jos suh-

Ajankohta: toukokuu 1990, kuvaaja Eero Raivio. Etualalla Ilkka Uurtimo, keskellä (vas.) Hannu Kivilä, Eero Pulkkinen, takana (vas.) Petri Lehto, Timo Ahtinen, Jyrki Hiilivirta.

de on hyvä, se voi olla hienoimpia ihmissuhteita lapsen ja aikuisen välillä.

Ammattiopiskelijoita, harrastajia ja musiikin kuluttajia

Viipurin Musiikkiopisto ehti toimia Viipurissa 22 vuotta ja pääsi jo tuona aikana koviin tuloksiin. Toiminta oli kansainvälistä. Talvisodan sytyttyä opisto siirtyi Lahteen, ja Viipurin perintöä kerrottiin ja kerrotaan ylpeänä ja muistellaan lämmöllä. Samalla on hyvä muistaa, että Lahdessa on ollut aina hyvää konserttitoimintaa ja esimerkiksi oopperatoiminta oli jo 1950-luvulta lähtien hyvin aktiivista. Vuosittain tehtiin isoja tuotantoja ja ne olivat aivan valtakunnallista huipputasoa.

- Myös konservatorion nykykehityksessä on paljon iloa ja ylpeyden aiheita. Meidän ei tarvitse hakea kunnan päiviä menneisyydestä, vaikka se onkin yksi hieno jakso oppilaitoksen historiassa.

Lahden kaupungin kehitys musiikkikoulutus- ja musiikkikaupungiksi on Eeron uran aikana ollut nousujohteinen. Erityisesti 1990-luvulla kehitys oli nopeaa, ja parhaimmillaan

konservatoriossa ahersi 96 ammattiopiskelijaa. Ammattikorkeakoulujärjestelmän tulo ja sen mukana ylioppilaspohjaisen koulutuksen siirtyminen pois konservatoriosta oli melkoinen muutos.

- Kesti jonkin aikaa, ennen kuin oma rooli löytyi, mutta pian oli taas nähtävissä hyvää kehitystä. Myös yhteiskunta on muuttunut paljon tänä aikana. Kun tulin oppilaitokseen, oli kilpailu harrastusten välillä huomattavasti vähäisempää. Nyt musiikkikoulutus saa kilpailla nuorista.

Kilpailu eri harrastusten välillä ja laaja tarjonta on saattanut johtaa myös siihen, että nuorten tai heidän vanhempiensa tietämys taidemusiikista on kaventunut. Se taas johtaa soitinvalikoiman yksipuolistumiseen. Piano vetää valtavasti soittajia, kun taas joihinkin tärkeisiin orkesterisoittimiin on vaikea saada hakijoita.

- Haluaisimme vaalia tasapuolista, orkesterisoittimien osalta suuren sinfoniaorkesterin mukaista soitinjakumaa. Esimerkiksi puu- ja vaskipuhaltimet ovat orkesterissa valtavan tärkeitä ja hienoja soittimia. Vaikka niihin ei nykyisin oikein osata hakeutua, niin kuitenkin lapset, jotka nii-

tä harrastavat, ovat hyvin tyytyväisiä valintaansa.

Oppilaitoksella on myös yleisempi tehtävä klassisen musiikin rivikuluttajien kasvattajana. Myös koululaitoksen musiikin opetuksella on tässä oma roolinsa. Musiikin opetukseen haluttaisiin tietysti lisää aikaa ja resursseja, mutta samaa toivovat monet muutkin oppiaineet.

- Tätä samaa kasvatustyötä tekee myös kaupunginorkesteri. Kun ajatella Lahden kaupunkia musiikkikaupunkina, orkesteri on jo hyvän aikaa toiminut sen ulospäin suuntautuneena lippulaivana. Meillä on todella korkeatasoinen orkesteri ja hieno konserttisali. Näistä voi jokainen lahdelainen olla ylpeä, kävi sitten konserteissa tai ei.

Helposti lähestyttävä oppilaitos

Konservatorion rooli osana Lahden musiikkielämän kehitystä on Eeron mukaan selkeä. Se antaa laadukasta opetusta niin ammattiin opiskeleville kuin harrastajille. Samalla se toimii yleisen musiikille myönteisen ilmapiirin rakentajana. Hän toivoo, että Lahden konservatorio jatkaa houkuttelevana oppilaitoksena lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa silmissä.

- Toivoisin, että olisimme positiivinen ja helposti lähestyttävä oppilaitos. Sellainen, mihin lapset ja nuoret helposti löytävät tiensä ja vanhemmat mielellään tuovat lapsensa. Toivon myös, että yhteiskunnalla riittää viisautta tämän oppilaitoksen ja muunkin koulutus- ja kulttuuritoiminnan rahoittamiseen.

Syksyllä aloittavaa pientä opiskelijaa rehtori kannustaa paitsi opiskelemaan ahkerasti, myös nauttimaan musiikista.

- Olet astumassa upeaan musiikin maailmaan. Nauti siitä. Älä kuitenkaan odota, että saat mitään ilmaiseksi. Ole valmis tekemään työtä sen eteen, että pääset nautinnon tasolle asti. Soittamisen tai laulamisen ilo perustuu siihen, että sinulla on jo taitoa sen verran, että esittämäsi musiikki tuottaa iloa itsellesi ja kuulijoille.

• Mirja Ukkonen

Urpo Pesonen

- Lahden kunnallisen orkesteritoiminnan vakauttaja

Lahden kaupunginorkesteri kunnallistettiin vuoden 1950 alusta lukien, ja sen ensimmäiseksi kapellimestariksi kiinnitettiin **Martti Similä** Helsingistä. Similä oli arvostettu ja kunnioitettu musiikkipersoonana, joka sai Lahden orkesterielämän nopeasti kukoistamaan. Hänet muistetaan täällä etenkin Sibelius-tulkinnoistaan. Similä kuoli yllättäen kuudenkymmenen vuoden ikäisenä vuoden 1958 tammikuussa, ja hänen seuraajakseen valittiin **Urpo Pesonen** Oulusta. Pesonen aloitti työt Lahdessa vuosi edeltäjänsä poismenon jälkeen, johtaen konsertin päänumerona **Brahmsin** neljännen sinfonian. Tuon vuoden aikana oli kuitenkin tapahtunut paljon: kaupunginhallitus oli päättänyt lakkauttaa nykymuotoisen orkesteritoiminnan, mutta valtuusto ei päätöstä hyväksynyt. Orkesteri sai siis uuden kapellimestarin, ja sen lisäksi myös kuusi uutta soittajanvirkaa. Runkovahvuus oli nyt 18 muusikkoa.

Urpo Pesonen oli syntynyt 8.5.1915 Helsingissä. Opiskeltuaan viulunsoittoa mm. **Léon Nauwinckin** ja **Arno Granrothin** johdolla hän piti ensikonserttinsa 1940. Orkesterinjohtoa Pesonen opiskeli myöhemmin mm. Saksassa ja Yhdysvalloissa, sekä **Igor Markevitchin** johdolla Salzburgissa. Vuosina 1935-41 hän työskenteli Ylioppilaskunnan Soittajien konserttimestarina, ja jossain jatkosodan vaiheessa hän johti Uhtuan suunnan rintamaorkesteria. Ennen Lahteen siirtymistään Pesonen oli vuodesta 1944 Oulun kaupungin musiikinjohtaja, toimien Oulun musiikkiyhdistyksen ja Oulun kaupunginorkesterin kapellimestarina, sekä vuodet 1952-59 myös Oulun musiikkiopiston johtajana. Pesosen aikana Oulun musiikkielämä aktivoitui entisestään, ja ammattimuusikoiden määrän kasvaessa orkesteri ja konserttilyeisö kokivat useita mieleenpainuvia produktioita.

Muutettuaan Lahteen Pesonen keskittyi lähinnä kapellimestarina toimimiseen. Orkesterin rinnalle tuli kuoroja, oopperaa, ja aluksi teatteriakin. Aplodit-lehden pitkäaikainen päätoimittaja **Marja Leivo** ehti haastatella Urpo Pesosta lehden numerossa 2/1992. Pesonen muistelee tiiviitä 60-luvun työvuosiaan:

*Me teimme kovasti töitä. Konserttien lisäksi olimme mukana ooppera- ja viikonloppuisin soitimme teatterissa operettia. Esimerkiksi oopperan harjoittelu vei koko kauden kaiken muun 'normaalitoiminnan' ohella. Mieleenpainuvina olivat **Aarre Merikannon** Juha-oopperan näyttä-*

möllinen kantaesitys. Se oli esitetty aikaisemmin vain radiossa. Silloin ei ollut apuna intendenttiä. Kapellimestari hankki solistit ja vierailevat johtajat, milloin musiikkitoimiston kautta, milloin itse suoraan esimerkiksi ulkomaanmatkojen yhteydessä. Pyrimme tietysti noukkimaan Lahteen myös maailmalta Helsinkiin tulleita taiteilijoita. Kävin itse kirjeenvaihdon kiinnityksistä, laadin käsiohjelmatekstit sekä vielä edellisenä sunnuntaina lehteen puffit konserteista. Työtä oli paljon, mutta pidin ja nautin siitä.

Merikannon Juha-produktiosta tuli taloudellista tappiota, mutta tekijöilleen ja Lahden kaupungin musiikki-

maineelle se oli taiteellinen ja arvokas voitto. Myöhemmin 1960-luvulla oopperat siirtyivät lähinnä musiikkiopiston uuden rehtorin **Aarre Hemmingin** johdettaviksi. Hemming oli etenkin Pesosen aikana myös ahkera vierailija Lahden kaupunginorkesterin johtajana.

Urpo Pesonen laajensi orkesterin ohjelmistoa moneen suuntaan: Similän ohjelmistoon verrattuna **Sibeliuksen** osuus hieman väheni, mutta tilalle tuli lisää wieniläisklassikoita, kevyttä klassista, ja myös uudempaa musiikkia kokoonpanon sallimissa rajoissa. Koululaiskonsertit vakiintuivat säännöllisiksi, ja konsertit Lahden ulkopuolella lisääntyivät jo ennen varsinaista alueorkesteritoiminnan alkamista. Joitakin konsertteja radioitiin suorina lähetyksinä valtakunnan verkkoon. Myös puistokonsertit ilmestyivät työohjelmaan. Vuoden 1963 keväällä oli vuorossa orkesterin ensimmäinen konserttimatka ulkomaille, kohteena Lahden ruotsalainen ystävyyskaupunki Västerås.

Urpo Pesosen ollessa esillä ei voida sivuuttaa sitä missä hän oli ehkä omimmillaan, nimittäin selostetuissa konserteissa. Hän oli verbaalinen lahjakkuus, joka juonsi usein esimerkiksi kansan- ja koululaiskonsertteja. Kan-

sa viihtyi myös Pesosen johtamissa ja juontamissa vappumatineoissa, joista tulikin suorastaan käsité. Myöhemmin ns. kansankonsertit muuttuivat viihdekonserteiksi, ja kevyiden klassisten tilalle tulivat laulusolistit iskelmineen. Pesonen johti näitäkin, koska halusi orkesterin palvelevan kaikkia lahtelaisia. 1970-luvulla Pesonen ajoi voimakkaasti alueorkestereiden kehittämistä ja alueorkesterilakia. Lahden orkesteri olikin jo tuolloin yksi ahkerimmin kiertävistä, kohteina mm. lähimpien kaupunkien lisäksi ympäröivät maalaiskunnat. Lahti oli mukana myös yhteiskonserteissa mm. Turun ja Tampereen kaupunginorkestereiden kanssa.

Pesonen johti mielellään esimerkiksi Brahmsia ja **Šostakovitšia**. Nämä vaativat jo jonkin verran vahvistukseksi tilapäisiä keikkamuusikoita, sillä vaki-naisten soittajien määrä ei Pesosen aikana noussut kuin 32:een. Yleensä Pesonen vältti ohjelmistossaan ”ylisuuria” teoksia, kuten esim. **Brucknerin** tai **Mahlerin** sinfonioita, tai vaikkapa **Richard Straussin** sinfonisia runoja. Aplodit-lehden 2/1992 haastattelussa Pesonen kertoo johtavansa erittäin mielellään Brahmsin musiikkia: *Vielä tänä päivänä uskallan väittää johtavani Brahmsin neljännen sin-*

fonian ulkoa ilman partituuria. Kapellimestarina esikuva oli **Wilhelm Furtwängler**: *Hän oli väkevä mies ja loistava taiteilija – varsinkin Brahmsin musiikin tulkitsijana.* Pesonen pyrki ottamaan oppia suurista kapellimestareista, kuten juuri Furtwängleristä.

Urpo Pesonen jäi eläkkeelle vuoden 1978 kevätkauden päätteeksi. Hän johti jäähyväiskonsertissaan Šostakovitšia, **Rahmaninovia** ja – Brahmsin neljännen sinfonian, jolla ura Lahdessa oli myös käynnistynyt noin kaksi vuosikymmentä aiemmin. Aplodit-lehteä vielä siteeraten: *Urpo Pesonen muistelee aikakautta Lahden kaupunginorkesterissa elämänsä parhaana jaksona. Hän nautti työstään orkesterin kanssa. Aika toi mukanaan paljon hyviä ystävyyssuhteita, jotka jatkuvat edelleen. Erityisen lämmittävä muisto liittyy vuonna 1982 tapahtuneeseen auto-onnettomuuteen. Pesosta tuli sairautaan katsomaan nuori tšekkiläinen viulisti **Vaclav Hudeček**. ”Soitan sinut terveeksi”, sanoi Hudeček, ja viritti ilmoille **Bachin** Chaconnen.*

Urpo Pesonen menehtyi Lahdessa 22.1.1994.

• Hannu Kivilä

Musiikkia on kuvattu tunteen kieleksi. Viulisti **Laura Kokon** kanssa on luontevaa keskustella musiikin kielestä tai kielen rytmistä, vertailla musiikkia ja kirjallisuutta taiteenlajeina. Hän on nimittäin paitsi muusikko, myös tietokirjailija ja kulttuurihistorioitsija. Hän toimi Volter Kilpi -kirjallisuusviikon taiteellisena johtajana vuosina 2010–2013.

Luova

Monipuolisuuden takana on luovuus ja ilmaisun tarve. Muusikon ammatin valinta ei siis **Lauralle** ollut täysin itsestään selvä asia, vaikka musiikki on ollut vahvasti hänen elämässään jo 4-vuotiaasta lähtien.

- Orkesterimuusikon ura oli unelmani. Myös filosofia ja kirjallisuus ovat aina kiinnostaneet ja olen mahdollisuuksien mukaan opiskellut niitä soittamisen rinnalla. Soittaminen on kuitenkin niin intensiivistä työtä, että sen kanssa on vaikea yhdistää pitkäjänteistä kirjoittamista. Siksi jouduinkin olemaan apurahan turvin pois Sinfonia Lahden riveistä esimerkiksi **Volter Kilven** elämäkerran kirjoittamisen ajan. Suomalaisen kirjallisuuden ystävien ihailema Volter Kilpi pyrkii mukaan keskusteluamme tuon tuostakin. Eikä Laura Kilvestä ihan heti eroon aiokaan, sillä jatko-opiskelijan paikka Turun yliopiston kulttuurihistorian laitoksella ja sen myötä väitöskirjan tekeminen hämmöttää. Mutta annetaan Kilven vielä odottaa hetki.

Monipuolisuus näkyy myös Lauran muusikkoudessa. Sinfonia Lahdessa vuonna 2005 alkaneen orkesterimuusikon uran rinnalla hän on esiintynyt kamari- ja barokkimusiikkona. Vuonna 2019 Laura suoritti myös barokkimusiikon tutkinnon Novia ammattikorkeakoulussa. Lisäksi hän harrastaa mielellään improvisaatiota ja elektronista luoppaamista mm. yhteistyössä runoilija **Dorothea Grönzweigin** kanssa.

- On kiinnostavaa päästä kokemaan miten eri tavoin voi tehdä musiikkia. Monet orkesterimme muusikoista tekevät erilaisia keikkoja. Esimerkiksi barokkimusiikki antaa viululle kuin toisen elämän. Repertuaari, äänellinen pyrkimys, estetiikka, jousen käyttö - kaikki on erilaista. Se antaa hirmuisesti tähän sinfoniaorkesterityöhön.

Nykyisin Helsingissä asuva Laura on asunut Lahdessa monta vuotta ja hän pitääkin Lahtea toisena kotikaupunkinaan. Täällä hänellä on omat asiat mitä tehdä ja missä käydä, esim. hieno kirjasto. Hän ei käy täällä "vain" soittamassa. Sinfonia Lahdesta on tullut Lauran henkinen koti. Soittajakollegat ovat ystäviä ja kannsakulkijoita.

- Täällä on tekemisen meininki ja hyvä tehdä töitä upeassa salissa. On hienoa, että orkesterimme repertuaari haastaa soittajaa sopivasti. Aiemmin aktiivista kamarimusiikkisarjaa kaipaavalla kamarimusiikkisarjassa kuulee oman soundinsa ja se on soittajalle hyvin terveellistä. Arvostan sitä, että olemme vahva orkesteri ja meillä on aktiivisia ihmisiä. Omassa ryhmässäni, Sinfonia Lahden kakkosviuluryhmässä, on mainio yhteishenki ja keskustelemme paljon.

Tunteen kieli

Konserteissa kävijä saattaa musiikkia kuullessaan helposti antaa tunteilleen vallan, musiikki koskettaa. Meneekö musiikki tunteeseen soittajallakin ja saako tunne joskus vallan?

- Kun on kyse ammatista, asiaan tulee toinen taso. Tietysti joskus huomaa liikuttuvansa. Soittajalla on käytössään väline, oma soittimensa, joka muodostaa tietyn välimatkan, ja jonka avulla soittaja pyrkii välittämään tunteen kuulijalle. Joskus, jos soittaa esim. pienessä tilassa emotionaalista musiikkia, on tärkeää, että soittaja ei mene mukaan emotioon. Silloin kuulijan on ikäänkuin turvallista tulla tilaan ja tilanteeseen. Erityisesti improvisointitilanteissa tuntuu, että tuotan mielen sisäلتä tunteita suoraan ääneksi. En tiedä onko se totta, mutta siltä joskus tuntuu, Laura kuvailee.

Musiikin ystävänä tunnettu kirjailija **Juha Itkonen** on sanonut musiikkia ja kirjallisuutta verratessaan, että kirjallisuudessa on koodi, joka lukijan on avattava, mutta musiikissa tuota

koodia ei ole, vaan musiikki vaikuttaa suoraan tunteisiin.

- Ymmärrän mitä tässä haetaan ja näin voi ollakin, Laura pohtii. Kieli on hallitseva elementti ja sanoihin liittyy paljon erilaisia merkityksiä. Musiikki saattaa ainakin tuntua vaikuttavan ikään kuin suoremmin tai hallitsemattomammin, koska emme pysty täysin sanallistamaan tai selittämään kokemustamme. Toisenlainen keskustelu on se, kun puhutaan vaikeista kirjoista ja vaikeasta nykymusiikista. On olemassa musiikkia, johon on pitänyt ikäänkuin kasvaa. Omasta mielestäni tämä ei aina merkitse vaikeutta, vaan ehkä kyse on mahdollisuudesta laajentaa oman ymmärryksen rajoja.

Alastalon salissa - kuin orkesterissa

Laura kirjoittaa Volter Kilven elämäkerrassa, miten kirjailija painotti kielen rytmiä, sointia ja musikaalisuutta. Hän eläytyi kielen rytmiin, kuin kuuntelisi musiikkia. Kilpi halusi kirjoittaa soivia sanoja, jotka vaikuttaisivat ihmiseen yhtä välittömästi ja voimakkaasti kuin musiikki. Alastalon salissa kohdattavien isäntien toimintaa voisi Lauran mielestä myös verrata vaikka optimaalisesti toimivan orkesterin työntekoon; erilaisista lähtökohdista ja kunnianhimoista käsin vahvat toimijat saavat yhdessä aikaiseksi jotain itseä suurempaa. Alastalon salissa uskalletaan olla eri mieltä, mutta kuitenkin teoksen maailma on hyvin ehyt.

- Volter Kilven aikaan musiikkia pidettiin taidemuodoista univsersaaleimpana ja ideaalisimpana ja kielen kautta pyrittiin jäljittelemään musiikkista ilmaisua. Kilven teoksia ei oikeastaan voi lukea silmillä tai järjellä. Niiden pitäisi ikään kuin antaa vain virrata tajuntaan. Kun sen tekee, voi jäädä vangiksi. Minulla on ollut samanlainen kokemus **T.S. Elliotin** runoteosten kanssa. Vaikka teksti on lyhyempää ja erilaista kuin Kilvellä, putosin Elliotin kieleen kuin johonkin taianomaiseen

moniottelija

Kuva: Mirja Ukkonen

Viulisti Laura Kokko pitää Lahtea toisena kotikaupunkinaan. Sinfonia Lahdesta on tullut Lauran henkinen koti ja soittajakollegat ovat ystäviä ja kanssakulkijoita.

verkkoon, joka koettuna kokonaisuutena merkitsi enemmän kuin sanat.

Mielenkiintoinen on myös Volter Kilven näkemys nykyisinkin esillä olevasta teemasta, kulttuurin roolista yhteiskunnassa. Kilpi näki tärkeänä kulttuurin aktiivisen roolin jokapäiväisessä elämässä. Varsinkin nuoruudessaan hän ajatteli, että taide kohottaa ihmisen pyrkimään eteenpäin elämässä ja että taiteen ja taiteilijoiden pitäisi olla myös aktiivisia yhteiskunnallisesti. Miten sitten tänä päivänä taiteilija voisi tuoda enemmän taiteen yhteiskunnallista merkitystä esiin? Ainaakaan ei pitäisi vähätellä taiteilijoiden työn merkitystä.

- Kilpi oli vahva ja idealistinen ajattelija, joka pyrki ymmärtämään ympä-

ristöään ja etsi keinoja yhteistoimintaan. Meidän pitäisi aidosti tiedostaa, että työllämme on suuri merkitys hyvinvoinnille. Kulttuuria ei voi eriyttää elämästämme, se on kaikkea mitä näemme ja koemme ympärillämme. Taide ei ole kukkaispuhetta, vaan se on vakavan inhimillisen työn, ajattelun ja erilaisten taitojen harjoittamisen kantamaa hedelmää, jolla on konkreettista annettavaa meille kaikille joka päivä. Ohjelmistovalinnoilla on myös merkitystä. Kapellimestari **Dalia Stasevska** on Lauran mukaan onnistunut hienovaraisesti tuomaan esiin teoksia, joilla on tarttumapintaa nykyaikaan.

- Uudet, ennen esittämättömät teokset vaativat harjoittelua ja esityksiä, jotta ne pääsevät mukaan ns.

musiikin kaanoniin. En usko, että **Mozart** ja **Beethoven** mihinkään katoavat, vaikka välillä esitetään vähän tuntemattomampaakin. Kannattaa olla ennakkoluuloton, Laura kannustaa.

Kohti yhteistä ymmärrystä

Volter Kilpi on kulkenut Lauran elämässä mukana jo parinkymmenen vuoden ajan. On aika kiteyttää miksi ammennettavaa edelleen riittää. Erityisesti kirjailijan syvä inhimillisuus ja moniäänisyyden puolustaminen on tehnyt Lauraan vaikutuksen. Volter Kilpi on yksi kirjallisuutemme nimistä, johon helposti on haluttu liittää neron leima. Se ei tee Lauran mukaan kirjailijalle oikeutta, koska nerouden käsite samalla eristää norsunluutorniin. Kilvälle nerous tarkoittaa tavallaan varsin vaatimattomasti sitä, että ihminen kaiken kykynsä voimin koko elämänsä ajan pyrkii syvemmin ja syvemmin olemaan oma itsensä. Vaatii koko ajan itseltään, että tutustuu uusiin ilmiöihin uteliaasti, yrittää omaksua ne ja omalla persoonallisella tavallaan tuottaa omaksumansa ulos.

- Halusin kirjoittaa helpon kirjan vaikeana pidettävästä kirjailijasta. Volter Kilven ajattelussa minua kosketi myös se, että vaikka hän oli vahva ja idealistinen ajattelija, hän pyrki ymmärtämään ympäristöään ja etsi keinoja yhteistoimintaan. Maailma on ollut rikkiäinen ja levoton kautta ihmiskunnan historian, eikä meitä ihmisiä varmasti ole helppoa muuttaa minäkään ihmeen avulla "paremmiksi". Kuitenkin uskon, samoin kuin käsittääkseni Volter Kilpikin, että taide on yksi mahdollistaja laajempaan ymmärrykseen maailmasta ja erilaisten ajatusmallien tarkkailuun. Taide tarjoaa oivalluksia, ymmärrystä, hyvinvointia ja ravistelua. Sen on oltava olennaisena osana mukana, kun rakennetaan kestävää tulevaisuutta meille kaikille.

• Mirja Ukkonen

Yleisötyö, orkesterin tärkeä toimintamuoto

Mitä yleisötyön koordinaattorin työ pitää sisällään? Kysyn asiaa Sinfonia Lahden myyntisihteeri ja yleisötyön koordinaattori **Kristiina Palvaselta**.

- Itse asiassa kaikki työni on mielestäni yleisötyötä, esimerkiksi myyntisihteerin työ liittyy suoraan asiakasiin: kausikorttien myyntiin, ryhmämyyntiin ja markkinointiin.

Konserttilippujen myynti on siirtynyt osittain Lippu.fi:lle, mutta kausikortit Kristiina hoitaa edelleen.

- Kun kausikorttilainen tilaa kausikortin, keskustellaan usein erilaisista vaihtoehdoista ja muusta asiaan liittyvästä. Se on mielestäni yleisötyön ydintä, syventää orkesterin ja yleisön välistä suhdetta. Tällainen kontakti on todella tärkeää orkesterille, saamme suoran palautteen, ruusut ja risut. Pääosin tulee kyllä ruusuja, kausikorttilaiset ovat aivan parhaita.

Sinfonia Lahden verkkosivuilla Yleisötyö-otsakkeen alle on listattu konsertit lapsille ja nuorille, Hei, me sävelletään -musiikkikasvatusprojekti, koulujen kulttuuriohjelmat, kulttuurietu, kummitoiminta, kenraaliharjoitukset sekä pienryhmätoiminta. Lisäksi ohjelmistossa on perhekonsertit.

Kristiina painottaa, että hän ei yksinään tee orkesterin yleisötyötä vaan koordinoi koko sen kenttää. Kun moninainen yleisötyö on lisääntynyt, eikä nimike myyntisihteeri kerro työn kuvaa, orkesterin oli tarpeellista lisätä kuvaava nimike yleisötyön koordinaattori.

Mistä yleisötyö on alkanut ja miten se on edennyt?

- Aikanaan se on ollut hyvin vahvasti katusoittoviikkoja ja on jalkauduttu kaupungille.

Sen lisäksi kenraaliharjoituksissa kävi vanhan konserttitalon aikaan paljon enemmän koululaisia kuin nykyään. Hei, me sävelletään! aloitettiin vuonna 1995. Kulttuuriohjelma on tullut 2008. Aluksi se oli kokeilu, mutta nyt se on vakiintunutta toimintaa. Perhekonsertit ovat tulleet vähän myöhemmin.

Entä pienryhmätoiminta?

Kristiina kertoo, että kun hän aloitti työssään vuonna 1998, Sibeliustalon rakentaminen alkoi hänen toisena työpäivänään. Alkuaikoina ei pienryhmäkonserteille juurikaan ollut aikaa, vain satunnaisia viikkoja, koska oli niin paljon konsertteja, isoja ulkomaan kiertueita ja levytyksiä. Vuosien 2005–2007 tienoilla kalenteriin alettiin saada tilaa konserteille palvelutaloissa, päiväkodeissa ja kouluissa. Sen jälkeen pienryhmätoiminta on pikkuhiljaa säännöllistynyt, yleensä niin, että sitä on ollut kaksi viikkoa kaudessa, pääosin kevätkaudella. Kun toiminnalle on omat viikkonsa, soittajille voidaan varata niihin tarvittava harjoitus aika. Koronapandemian jälkeisen suuren kysynnän vuoksi kalenterivuoden (2022–2023) aikana pienryhmäkonsertteja tehtiin niin paljon kuin aikatauluun saatiin mahdutettua.

Musiikin hetkiä mahdollisimman monille

Kristiina kertoo, että soittajat ovat yleensä olleet yhtenä vuotena enemmän kouluissa tai päiväkodeissa ja taas toisena enemmän palvelutaloissa. Poikkeuksellisesti keväällä 2023 he jakautuivat sekä lasten että palvelutalossa asuvien kuulijoiden luokse, olihan musiikin nälkää koronapande-

mian jälkeen kertynyt joka puolelle. Lisäksi vuosittain konsertoidaan julkisissa paikoissa.

-Palvelutaloissa ei vielä ollut sama tilanne kuin ennen pandemiaa, mutta on hienoa, että pääsimme tekemään ihan kerroskonserttejäkin. Taloissa on paljon vuodeasukkaita, ja näin pääsimme heitäkin lähelle. Konsertit hermistävät, niin kuulijoita kuin soittajia, ja antavat erilaista merkitystä työlle. Soittajat tekevät näitä konsertteja todella mielellään.

Mitä sitten tulee miettiä pienryhmäkonsertteja suunniteltaessa? Kristiina kertoo tavoitteista:

-Konsertit viedään paikkoihin, jotka ovat kaikkien saavutettavissa. Yritämme järjestää niitä myös keskustan ulkopuolelle. Tässä lähikirjastot ovat loistava apu, viime kaudella teimme konserttivierailut kaikkiin Lahden kirjastoihin. Olen kuullut, että ihmiset ovat saattaneet kiertää useissa kirjastokonserteissa eri puolella Lahtea.

Etsin myös uusia konserttipaikoja. Lahti on kaupunkina sopivan kokoinen sikäli, että yhteistyötä on helppo virittää ja pitää hanskassa. Esimerkiksi Malvan kanssa olemme entisestään tiivistäneet yhteistyötä. Muitakin uusia paikkoja ja yhteistyökumppaneita tulee koko ajan.

Tasapuolisuudesta yritän parhaani mukaan pitää huolta. Esimerkiksi päiväkotia, kouluja ja palvelutaloja on paljon. Olen listannut, missä emme ole pitkään aikaan käyneet ja tarjoan niille paikoille ensimmäiseksi mahdollisuuden.

Soittajien omat valinnat

Kun pienryhmäkonsertteja aletaan suunnitella, muusikot ovat Kristiinan mukaan avainasemassa. He muodos-

Kristiina Palvanen on toiminut Sinfonia Lahden myyntisihteerinä ja yleisötyön koordinaattorina vuodesta 1998 alkaen.

tavat pääsääntöisesti ryhmät itse. Poikkeuksellisesti joissain tapauksissa Kristiina saattaa ottaa yhteyttä soittajiin ja kysyä, josko juuri tiettyyn paikkaan ja tilanteeseen sopiva ryhmä löytyisi. Kooltaan ryhmät ovat hyvin erilaisia ja jotkut niistä voivat olla vakiokokoonpanoja, kun taas jotkut saatetaan koostaa vain yhtä viikkoa varten. Ryhmät saavat itse vaikuttaa siihen, mitä he soittavat.

Pienryhmäkonserttien ideointi on usein yhteistyötä Kristiinan ja soittajien kesken:

- Soittajathan ideoivat ihan valtavasti kaikkea, sieltä ne ideat suurimaksi osaksi syntyvät. Koronapandemian jälkeen tuntuu, että kynnyks

on vieläkin madaltunut. Mitä kaikkea voisi tehdä tämän tiimoilta? Mikä voisi olla uudenlainen näkökulma, miten voisi kehittää? Missä pienryhmäkonsertteja voisi olla?

Toukokuun viikko on palapeli

Kristiina kertoo pitävänsä listaa toukokuun viikon pienryhmien esiintymispaikoista ja kuullessaan ideoita lisäävänsä ne siihen. Sitten alkaa palapelin kokoaminen:

- Muusikoilta kuulen ryhmät ja mitä soitetaan. Kyselen heiltä vähän, millaisissa paikoissa he ehkä haluaisivat soittaa. Sitten alan sovittaa yhteen ryhmiä, paikkoja ja aikatauluja.

Konserteissa on parhaimmillaan ajan pysähtymisen hetki. Kaiken kiireen keskellä.

Pyörittelen palapeliä niin kauan, että saan sen solahtamaan. Pyrin saamaan sillä viikolla jokaiselle päivälle jotain tapahtumia, vähän eri kellon-aikoihin, mutta aina sitä ei saa millään onnistumaan.

Hoidan yhteydenpidon konserttipaikkoihin, tarkistan soittajilta, että ne ovat sopivat, ja tarkistamme vielä aikataulut. Soittajille jää se, että he muodostavat ryhmän, hoitavat ohjelmiston, menevät paikalle ja soittavat.

Nyt kun olemme monta vuotta tehneet tätä toukokuun viikkoa, ihmiset tietävät jo odottaa sitä. On todella hienoa, että yleisö on löytänyt myös pienryhmäkonsertteihimme.

Pienryhmät ovat vuosien varrella esiintyneet monenmoisissa paikoissa, mm. kahviloissa, ravintoloissa, kaupakeskuksissa, kirjastoissa, kukkakaupoissa, kirjakaupassa, kirpputorilla, kampaamossa ja jopa Suurmäen näköalatornissa, joitain mainiten. Kristiina muistaa myös ennen historiallisen museon remonttia Theatrum Olgan kanssa yhteistyössä järjestetyn Elävän soittorasian.

- Pienryhmäkonserteissa orkesteri tulee ihan eri tavalla lähelle. Ollaan ihmisten arjessa. Mennään sinne missä he ovat. Nähdään, miten ilahduneita ihmiset ovat ja millainen vaikutus musiikilla on. Konsertteja jää mieleen juuri siitä, miten on kohdannut ihmisiä.

• Virve Nuorgam

Pienryhmäkonserttien tunnelmia

Keväällä 2023 itse kullakin meistä oli mahdollisuus bongata omat konserttimme Sinfonia Lahden noin 20 pienryhmäkonsertin joukosta. Seuraavassa tunnelmia viidestä.

Tekstit: Virve Nuorgam

**Sinfonia Lahti X Kirjasto –
Bongaa oma lähikonserttisi
lähikirjastossa
Kärpäsän kirjasto 29.3. klo 15**

Lasse Junttila, oboe
Hannaliisa Pitkäpaasi, viulu
Lasse-Matti Laakso, alttoviulu
Jaakko Laivuori, alttoviulu
Ilkka Uurtimo, sello

Wolfgang Amadeus Mozart:
Kvintetto c-molli

Muusikot tekivät kirjastossa viimeisiä valmisteluja ennen konsertin alkua, ja paikalle pelmahtaneet pienet eskarilaiset katselivat heitä uteliaina. Katsoimme tilannetta sivusilmällä kirjastonhoitaja **Maija Rauhamaan** kanssa. Kysyin, mistä aloite konserttiin oli tullut, ja hän kertoi keskustelleensa siitä **Kristiina Palvasen** kanssa. Kirjaston puolelta tarvittiin vain vähän valmistautumista, lähinnä kalusteiden siirtämistä ja mainostusta kirjaston omissa kanavissa. Rauhamaa pitää kirjastoa hyvänä tilana konsertin järjestämiseen.

Soittajat kävelevät paikoilleen ikkunan eteen ja yleisö hiljenee. Huomaan, että eturivin tuoleihin on istahtanut osa lapsiryhmästä. **Lasse Junttila** kertoo esitettävästä kappaleesta ja sitten uppoudumme **Mozartin** kvintettoon. Kokemus on kokonaisvaltainen. Musiikki väreilee tilassa. On kiinnostavaa seurata, kuinka eturivin pienet kuuntelijat välillä käyvät pyrkimässä kirjahyllyjen välissä ja palaavat taas kuin magneetin vetämänä paikoilleen. Musiikin taika on lumonnut meidät kaikki.

Konsertin loputtua yleisöstä huokuu ilo ja tyytyväisyys. Nappaan hihasta **Leena Henttosta, Päivi Majamaata** ja **Miia Ouramaata**.

Leena Henttonen:

- Tällainen virkistää arjen keskel-

Lasse Junttila, Jaakko Laivuori, Lasse-Matti Laakso, Ilkka Uurtimo ja Hannaliisa Pitkäpaasi ovat hymyssä suin onnistuneen konsertin jälkeen.

Kuva: Virve Nuorgam

lä. Mahtava! Hienoa, että järjestetään näitä konsertteja. Ne ovat hyvä tapa saavuttaa yleisöä. Kiitokset soittajille!

Päivi Majamaa ja Miia Ouraman mielestä tällaisilla lähikonserteilla voisi saada ihmisiä vähitellen tulemaan konserttiin Sibeliustaloonkin. Miia puki sanoiksi ystävysten konsertin jälkeisen tunnelman:

- Aivan upea. Liikuttava. Luonto, taivas, musiikki. Akustiikka hyvä. Hyvä paikka.

Päivillä on haave:

- **Schumannin** pianokvintetto opus 44 pääkirjastossa, sopisi myös Metsähalliin pääkonsertin jälkeen.

Kirjastonhoitaja Maija Rauhamaa hymyilee.

- Ihana kuulla tällainen konsertti. Asiakkaat ovat olleet haltioissaan ja kiittelevät. Kirjasto on hyvä tila. Tällaista tarvitaan.

Esiintynyt kvintetti oli muodostanut ryhmänsä itse. Mozartin sävelteos valikoitui esitettäväksi Lasse Junttilan toiveesta. Oboistin hyppääminen kvin-

teton 1. viulistin paikalle käy hänen mukaansa hyvin luontevasti: Mozartin jousikvintetto on transkriptio aiemmasta puhallinoktetosta nimeltään c-molli serenadi, ja puhallinsemenin 1. oboen ja jousikvinteton 1. viulun stemmat ovat lähes identtiset.

Kvintetin mielestä parasta tällaisissa pienryhmäkonserteissa on se, että pääsee yleisöä lähelle. Kuulemassa on sellaista yleisöä, joka ei tule konsertteihin. On myös mukava soittaa sellaista musiikkia mitä ei yleensä saa, eri työkavereiden kanssa. Sibeliustalon lavallahan soittajat saattavat olla hyvinkin kaukana toisistaan eikä kanssakäymistä kaikkien soitinryhmien kanssa tule kovin paljon. Esitettävät musiikkiteokset pienryhmäkonsertteihin valitaan paikkaan sopivasti, ja ohjelmistosta riippuen on muutama harjoitus ennen esitystä.

Soittajat pitävät pienryhmäkonsertteja todella tärkeänä toimintamallina. **Ilkka Uurtimo** tuo vielä erityisesti esille palvelutalokonsertit.

Molli ja maan ääri -musiikkisatu
Nastolan kirjasto 31.3. klo 10.30

Mikaela Palmu, viulu
Eveliina Sipilä, viulu
Jaakko Laivuori, alttoviulu
Antero Manninen, sello

Kirjailija **Katri Kirkkopellon** sadun lukijana **Elina Simes**.

Musiikkipedagogi ja erikoiskirjastonhoitaja Elina Simes kertoo musiikkisadusta:

- Katri Kirkkopellon Molli ja maan ääri -kirjassa on ihana kuvitus. Tunnetaidot tulevat kirjassa hyvin esiin ja pidän Mollista hyvin paljon. Sovitin satuun musiikin ja kantaesitimme sen Vantaan viihdeorkesterin kanssa keväällä 2022.

Sinfonia Lahden muusikoista jotkut soittavat myös Vantaan viihdeorkesterissa, yhtenä heistä konserttimestari **Mikaela Palmu**. Hänelle musiikkisatu matkakuumetta potevasta ja ensi kertaa kotipihansa ulkopuolelle uskaltanutuvasta Mollista oli siis jo entuudestaan tuttu. Mikaela pitää satua juuri oikean mittaisena.

- Lapset olivat keskittyneitä, istuivat hievahtamatta. Lapsiyleisö on vaahtivin. Heiltä palaute tulee heti.

Elina Simes, Mikaela Palmu, Eveliina Sipilä, Jaakko Laivuori ja Antero Manninen tarkkaavaisen yleisön edessä.

Kuva: Pirjo Helajas

Muut kvartetin jäsenet jatkavat:

- Hieno sovitus, se ei varasta showta. Yksittäiset stemmat ovat minimalistisia, mutta yhdessä niistä tulee upea kokonaisuus.

- Teoksen melodiat toistuvat sopivasti läpi esityksen, jolloin lapset oppivat ne ja ne alkavat tuntua tutuilta.

- On oltava varovainen, ettei lapsi pelästy soittimen ääntä.

Antero Manninen:

- Hienoa, että musiikki soitetaan hiljaa. Lasten elämässä on nykyään niin paljon ääntä ja melua.

Kaikki soittajat pitävät näitä pienryhmäviikkoja todella tärkeinä.

Kuuntelijoiden joukossa on **Roosa Rusanen** ja hänen lapsensa **Voitto**, **Toivo** ja 8-viikkoinen **Valo**. Roosa kertoo perheen käyvän kirjastossa säännöllisesti noin kerran kuussa. Voiton mielestä musiikkisatu kuulosti hyvältä. Kotona on bongot ja piano ja viulut hän tunsi päiväkodista. Hän käy musiikkileikkikoulussa.

Roosa on hyvillään, kun sinfoniaorkesterin muusikot jalkautuvat lähelle ja konsertit on helppo saavuttaa.

- Toivottavasti nämä konsertit jatkuvat. Tällä lailla ihmiset voivat löytää klassisen musiikin.

Vastaava kirjastonhoitaja **Terhi Lehti** kertoo, että **Kristiina Palvanen** Sinfonia Lahdesta otti yhteyttä ja tarjosi konserttia kirjastoon.

Vastaava kirjastonhoitaja Terhi Lehti oli tyytyväinen konserttiin.

Kuva: Pirjo Helajas

- Paikalla oli tänään joitain uusia kasvoja, mutta enimmäkseen tuttuja perheitä. Monet heistä käyvät kirjaston järjestämissä satutuokioissa. Oli aivan ihana konsertti.

Terhi laskeskeleli kuulijamäärää. Kun muusikot ja lukijat tulivat tähän konserttiin suoraan esitettyään sen samassa monitoimitalo Loistossa toimiville päiväkotij- ja kouluryhmille, musiikkisatu tavoitti Nastolassa yhteensä yli 200 ihmistä.

Kuva: Pirjo Helajas

Roosa Rusanen ja lapsensa Valo, Toivo ja Voitto.

Pienryhmäkonserttien tunnelmia

Kuva: Sinfonia Lahti

Musiikkia Montussa Maaumala 23.5.

Pertti Kuusi, käyrätorvi
Bogdan Dekhtiaruk, trumpetti
Veli-Pekka Kurjenniemi, trumpetti
Sami Siikala, trumpetti
Vesa Lehtinen, pasuuna
Harri Lidsle, tuuba

Liberty Bell
Dir Duke
Vuorenkuninkaan luolassa
Trumpet Voluntary
Simpsons Theme
Let it go
Pirates of Caribbean

On aurinkoinen päivä. Porukkaa seisoo ylhäällä maaumalan lipunmyynnin liepeillä ja istuu nurmella. Altaassa on innokkaita polskuttajia. Vasket kajahtavat. Yleisö nauttii auringosta ja monille tutuista sävelmistä; tunnelma on leppoisa. Päät kääntyivät soittajiin päin.

Pienryhmäkonsertin jälkeen **Vesa Lehtinen** toimii muusikoiden äänitorvena ja vastailee kysymyksiin:

- Meillä tämä ryhmä muodostuu aika luontevasti vaskipuhaltajista, siinä on automaattisesti bassoa ja sopraanoa ja kaikkea niiden väliltä. Vuosien varrella meillä on kertynyt iso nippu kappaleita, joista on mukava valita sopivat aina kuhunkin tilaisuuteen, ja sovitukset on usein laadittu niin, että eri soitinyhdistelmilläkin niitä voi soittaa.

Vesa kertoo, että vaskipuhallinpienryhmät tekevät enimmäkseen koulu- ja laiskonsertteja.

- Ne toimivat hyvin, sillä ohjelmisto on monipuolista ja tarpeeksi kovaäänistä (yläkouluikäisille).

Harri on primus motorina, hänellä on vakiospiikit ja oma show muutenkin.

Ohjelmisto on melko lailla vakio, se on valikoitunut tässä vuosikymmenien varrella. Lapset tykkäävät, kun on tuttuja juttuja leffoista ja telkkarista. Aina silloin tällöin tilataan uusia sovituksia ja jos ne toimivat, ne jäävät aktiiviseen käyttöön.

Koulukeikat pikkuporukoilla ovat ryhmän mielestä tosi tärkeitä. Kouluissa on paljon oppilaita, jotka eivät juuri saa vapaa-aikanaan kulttuurivirikkeitä, ja monelle on ollut suuri elämys, kun on läheltä nähnyt ja kuullut soittoa. Sekin tuntuu olevan monelle ihmetuksen aihe, että ääni täytyy ihan itse tehdä eikä se tule netistä nappia painamalla. Soittajat ovat innokkaita esittelemään soittimiaan ja houkuttelemaan lapsia harrastamaan musiikkia.

Ryhmä kertoo, että soittajille pienryhmätoiminta on mukava lisä, koska siinä voi tehdä pikkukonsertteja vähän oman harrastuksen mukaan. Se on joustavaa ja palkitsevaa.

SINFONIA LAHTI X MALVA: Kävelykonsertti Klaus Haapaniemen Vaeltajat-näyttelyssä 24.5.2023

Arja Kaskela, viulu
Petri Kaskela, viulu
Anni-Kaisa Tikkala, viulu
Kjell Häggkvist, fagotti

Philip Glass:
Jousikvartetto nro 2, Company
Dmitri Shostakovitsh:
Jousikvartetto nro 8 (osa)

Kun fagotisti **Kjell Häggkvist** lausahti ääneen, että hänellä ei ollut vielä

ohjelmaa pienryhmäviikolle, viulisti **Petri Kaskela** sanoi, että "Keksitään jotain." Ryhmä oli nopeasti koossa ja viulukvartetille sävelletystä runsaasta materiaalista saataisiin sopivaa esitettävää - vaihdettaisiin vain fagotti sellon tilalle. Kristiina Palvanen ehdotti, millainen musiikki Malvan Vaeltajat-näyttelyyn sopisi.

Muusikot muistuttavat, että Lahti on monasti ollut edelläkävijä, monesakin asiassa. Pienryhmäviikolla halutaan esim. muodostaa uudenlaisia soitinkokoonpanoja. Orkesteri on kokonaisuudessaan yksi soitin, pienryhmässä jousisoittaja tulee yksittäin esille.

Malvan näyttelysalin akustiikka on muusikoiden mielestä erinomainen.

Malvan museopedagogi **Johanna Immeli** kertoo tullessaan tehtävänsä huhtikuun alussa ja katsovansa tuorein silmin erilaisia mahdollisuuksia yleisötyöhön, esimerkiksi taidepajojen ja tapahtumien järjestämisessä. Sinfonia Lahti on tiivistänyt yhteistyötä museon kanssa, ja Johanna on siitä hyvin iloinen. Vaeltajat-näyttelyn kävelykonsertin kaltainen konsertti on aiemmin järjestetty osana **Marjatta Tapiolan** näyttelyyn ja se sai silloin hyvän palautteen yleisöltä. Muusi-

Malvassa esiintyvät viulustit Anni-Kaisa Tikkala, Petri Kaskela, Arja Kaskela ja fagotisti Kjell Häggkvist. Mukana oli myös myyntisihteeri ja yleisötyön koordinaattori Kristiina Palvanen (toinen oik.).

Museopedagogi Johanna Immeli.

koiden sopiva ohjelmistovalinta on luonnollisesti avainasemassa näyttelyn kokonaiselämyksessä. Tässä näyttelyssä **Glassin** ja **Shostakovitshin** musiikki oli Johannan mielestä upea valinta. Päivän klo 13 kävelykonsertissa oli noin 100 kävijää ja illan konserttiin hän odotti vähintään saman verran.

Me kuuntelijat ja katselijat pääsimme konsertin aikana aivan omaan maailmaamme. Musiikki toi **Klaus Haapaniemen** itselläänkin upeaan ja mielenkiintoiseen näyttelyyn aivan oman ulottuvuutensa. Suuri osa yleisöstä istui näyttelytilassa olevien topografien päällä, mutta osa meistä liuskeli

vaeltajien leirissä. Tuntui kuin musiikki olisi toisaalta terävöittänyt yksityiskoh-
tien havaitsemista ja toisaalta imaissut kokonaisvaltaisen elämyksen sisään. Tunnelma oli maaginen. Onpa hienoa, että Malvan ja orkesterin yhteistyölle on kuulemma tulossa jatkoa.

VESIJÄRVIVIIKON ETKOT ENONSAARESSA Enonsaari 27.5.

Sofia Greus, viulu
Annikka Nevalainen, viulu
Katariina Ruokonen, alttoviulu
Antero Manninen, sello

Niklas Hagmarkin jousikvartetille tekemiä Suomi pop -sovituksia

Keväällä 2023 uutena pienryhmäkon-
serttipaikkana oli Enonsaari. Sinne
järjestettiin kahteen konserttiin lai-
vakuljetus.

Idea konsertista tuli soittajien mu-
kaan Painovoima ry:ltä joka vuokraa
saareissa rakennuksia Lahden kau-
pungilta. Konsertti oli osa Vesijärvi-
viikon ohjelmaa. **Antero Manninen**
ja **Katariina Ruokonen** kertovat, et-
tä yhteensattumien takia normaalin
vakiokokoonpanon sijaan Enon-
saaren konsertteja varten koostet-
tiin uusi kvartetti.

Konsertin ohjelmistoksi soittajat
valitsivat vapaamuotoiseen ulkoilma-
tapahtumaan sopivaa poppia:

- Ohjelmassamme oli Suomi pop
-sovituksia jousikvartetille. Niklas Hag-
markin tekemiä sovituksia on haus-

Annikka Nevalainen, Katariina Ruokonen, Sofia Greus ja Antero Manninen ovat rantautuneet Enonsaareen.

ka esittää, niistä on iloa äärimmäiselle klarinettistille kuin myös poppi-intoilijalle.

Viileä keli ja sateen uhka ei latis-
tanut kvartetin konsertteja Enonsaa-
ren kauniissa maisemissa, vaan ylei-
sö tuntui soittajien mukaan nauttivan
musiikista ulkoilun lomassa.

- Kiva keikka, Painovoima ry on
luonut Enonsaaren kahvilaan viihtyi-
sän tunnelman. Meistä pidettiin hy-
vää huolta ja saimme hyvän yhtey-
den yleisön kanssa. Paras yleisöpa-

laute tuli mieheltä joka ei ollut omi-
en sanojensa mukaan ollenkaan pop-
muusikin ystävä, hän riemastui kvar-
tettisovituksista niin, ettei olisi halun-
nut meidän lopettavan ollenkaan.

Anteron ja Katariinan mielestä
pienryhmätoiminta on monella ta-
valla tärkeää. Työskentely kollegoi-
den kanssa on erilaista kuin isossa sin-
foniaorkesterissa. Pienryhmäkeikko-
jen viehätys on kiinnostavat ja yllät-
tävät esiintymispaikat sekä läheinen
yleisökontakti.

UUDEN MUSIIKIN ARVOITUS

Lehdessämme on kolmen vuosikymmenen aikana aina silloin tällöin pohdittu uudemman konserttimusiikin sielunelämää ja sitä miksi sitä pitää esittää kun se kerran aiheuttaa niin paljon ristiriitaisia tuntemuksia. Usein tulee pohdinnoissa esille näkökulma, että teatterit ja orkesterit eivät ole museoita vaan aikaansa seuraavia taidelaitoksia, minkä tulee myös näkyä ohjelmistoissa. Ainakin itselleni voisi olla tosi ahdistavaa, jos esitettävä musiikki olisi pääosin esimerkiksi romantiikan aikakaudelta, plus vaikkapa **Sibelius** ja **Mozartia**. Konserttiohjelmia voi rakentaa hyvinkin erilaisista lähtökohdista käsin, mutta yleensä pyritään siihen, että niissä olisi paljon erityyppisiä tunnelmia, mutta ehkä myös jokin yhdistävä tekijä. Vanha tuttu kaava alkusoitto – konsertto – sinfonia lienee jo aikansa elänyt halitsevana rakenteena.

Noin sadanviidenkymmenen viime vuoden aikana musiikki on kokenut suuria tyylin- ja muodonmuutoksia. Maa-ilmaan ilmestyi myös säveltäjiä, joiden musiikissa ei ollut juurikaan enää tuttuja elementtejä, kuten selkeitä rytmejä ja melodioita. Oli vain äänien muodostamat ”värimaailmat” ja niiden luomat tunnelmat. Se oli vaikuttavaa – tai sitten ei. Säveltäjä **Eero Hämeenniemi** totesi eräässä pakinassaan (HS 6.10.2004), että ”makueroihin ei ole loogista syytä. Ei ole mitään järkevää syytä olla pitämättä Mozartista, mutta ei ole liioin loogista syytä pitää hänestä. Maku on mielivaltaisen asia. Mitä laajakaampi henkilö taiteellisesti, sitä mielivaltaisemmaksi se käy”. Tällä Hämeenniemi viittanee ainakin kanadalaiseen pianistineriin **Glenn Gouldiin**, joka oli ehdottoman vakuuttunut siitä, että Mozartista tuli nuoruusvuosiensa jälkeen keskinkertainen säveltäjä, ja

Kuva: Maarit Kytöharju

Säveltäjä Jouni Kaipainen.

sen hän halusi myös todistaa monilla äänitteillään.

Niin, entä se uusi musiikki? Päätoimittaja **Marja Leivo** haastatteli numerossa 1/1994 säveltäjä **Jouni Kaipasta** (1956–2015) otsikolla ”Säveltäjän evästys nykymusiikin kuunteluun”. Ensimmäinen kysymys koski tietenkin uuden musiikin ymmärtämistä, johon Kaipainen vastasi: *Unohdetaan vähäksi aikaa koko ymmärtäminen. Ylimalkaan musiikissa ymmärtäminen on jopa vaarallista – itse asiassa en ymmärrä, mitä ymmärtämisellä tarkoitetaan. Esimerkiksi lauseen voi ymmärtää – mutta musiikillinen väite – mitä se on? Kommunikaatio musiikilla on toisenlaista kuin sanoilla, ei sitä tarvitse ymmärtää. Avoimeen musiikin kuunteluun pitäisi yrittää lähteä aivan tyhjästä, ilman ennakkotietoja – ja ennakkoluuloja siitä millaista musiikin pitäisi olla.*

Jos nykymusiikin parissa painiskelevalla kuulijalla on pallo totaalisesti hukassa, kun esimerkiksi melodia-aspekti

puuttuu, kannattaa keskittyä teoksen sointiväreihin. Tehdäänpä hyvin karkea jako: on olemassa staattista ja dynaamista musiikkia. Staattisessa musiikissa puuttuu melodioiden eteenpäin vievä voima. Kaija Saariahon sävellykset ovat yleensä tyypillistä staattista musiikkia, jolloin tunnelma syntyy tyypillisimmillään sointiväreistä. Dynaamisessa musiikissa on selvä dramaturgia – asioita kehitellään, saavutetaan huipuja, pohjia. Jos siis kuulija harmikseen huomaa, että teoksessa ei ole melodiaa, kannattaa seurata sointimassojen värien muutosta ja liikehdintää, tai etsiä draaman eri vaihteita.

Jutussa pohdittiin myös käsiohjelmaintformaatiota, rytmillisiä tekijöitä sekä nykymusiikin johtamista.

Monet selvitykset paljastavat, että musiikin kaksi vahvinta emotionaalista elementtiä ovat tempo ja sävel-laji. Jokainen kuuntelija löytää kuitenkin mielihyvänlähteensä hyvin erilaisista musiikillisista tapahtumista,

”Tempon ja sävellajin lisäksi kuulijan saattaa valpastuttaa esim. jännittävä melodiankuljetus, persoonallinen soinnutus, primitiiviset sointivärit...”

vaikka kysymyksessä olisi sama sävellys: Tempon ja sävellajin lisäksi kuulijan saattaa valpastuttaa esim. jännittävä melodiankuljetus, persoonallinen soinnutus, primitiiviset sointivärit, joidenkin soittimien tavallisesta poikkeava käyttö, erityisen kiehtova rakenne, mikä vain. Mielihyvän lähde voi löytyä myös esittäjistöstä: jousiston yhtenäinen sointi, tietyn soolopuhaltajan eläytyminen, matalien joustien soivat pizzicatot, erityisen tarkasti viritetyt patarummut jne. Siteeraan vielä Hämeenlinnaa: ”Lahjakas ihminen kokee taiteen monivahteisesti. Kukaan ei pysty ennustamaan sen prosessin lopputulosta, jolla hänen persoonallisuutensa etsii hänen kokemistaan asioista mieluisasti resonoivia kohtia”.

On sanottu, että kritiikki, taiteellinen laatu ja maku elävät kukin omaa, melko itsenäistä elämäänsä, eivätkä ne aina välttämättä kohta toisiaan. Kokemuksia keräilevä musiikinkuluttaja huomaa vähitellen myös sen, että musiikin laadun mitta ei voi olla se, miten paljon se sattuu häntä itseään miellyttämään. Ajatus ”tästä en tykkää, tämän täytyy siis olla huonoa” jalostuu ehkäpä vähitellen muotoon ”vaikka tämä teos ei kosketa minua, vaistoan silti, että se on hyvin yksilöllinen, laadukas ja loogisesti rakennettu”. Itse koin tämän prosessin jo nuorena muusikkona Sibeliuksen sinfonioiden parissa. Aluksi ne tuli laitettua ehdottomaan paremmuusjärjestykseen, kunnes tajusin että ne ovatkin kaikki hyvin itsenäisiä ja vahvoja, toisistaan riippumattomia arvokkaita yksilöitä, joista jokainen muodostaa hyvin omaperäisen mutta loogisesti toimivan kokonaisuuden.

• Hannu Kivilä

Kasvot vaihtuvat

On luonnollista, että kasvot työyhteisöissä vaihtuvat milloin mistäkin syystä. Yleisin syy lienee eläköityminen, muita syitä esim. uusiin työtehtäviin siirtyminen, alan vaihto, tai vaikkapa hakeutuminen ulkomaille tai takaisin lapsuudenmaisemiin. Lahden kaupunginorkesterista on hakeuduttu usein myös pääkaupunkiseudulle: esimerkiksi vuonna 1963 orkesteristamme lähti keralla peräti viisi muusikkoa juuri perustettuun Suomen kansallisoopperan orkesteriin. Se oli paljon tuolloisesta reilun kahdenkymmenen päätoimisen muusikon muodostamasta kokoonpanosta.

Viimeisen vajaan vuoden aikana orkesterin on jättänyt kuusi vakinaisesti kiinnitettyä jäsentä, joista neljä on siirtynyt viettämään eläkepäiviä.

Sellisti **Teet Järvi** syntyi 1958 tunnettuun virolaiseen musiikkisukuun. Ennen kiinnitystään Sinfonia Lahden jäseneksi 1994 hän ehti työskennellä soolosellistinä mm. Tallinnassa ja Kouvolassa. Teet on myös aktiivinen kamarimuusikko, solisti sekä pedagogi. Hän jäi eläkkeelle 1.12.2022.

Antti Kinnunen (s.1958) tuli orkesterimme vakinaiseksi ensiviolistiksi keväällä 1977, soitettuaan sitä ennen muutaman vuoden sivutoimisena Kouvola Orkesterissa. Hän on ollut myös aktiivinen toimija Lahden Muusikot ry:ssä. Antti muistetaan ennen kaikkea tavattomana ”muistihirmuna”, jolla on päässään tallella varmaankin kaikki soittamansa konsertit ohjelmineen, solisteineen ja kapellimestareineen. Hän jäi eläkkeelle 1.10.

Käyrätorviryhmämme varaaänenjohtaja **Petri Komulainen** siirtyi 1.8. lähtien Sibelius-Akatemiaan puhallinorkesterinjohtajan lehtoriksi, jota tehtävää hän oli hoitanut aiemmin jo pitkään sivutoimisena. Petri on aktiivinen ja monipuolinen muusikko, pedagogi ja kapellimestari, joka on johtanut myös useita Sinfonia Lahden konsertteja. Hän ehti työskennellä orkesterissamme noin kahden vuosikymmenen ajan.

Oulussa vuonna 1958 syntynyt ja kasvanut **Jukka Lehtola** valittiin orkesterimme ensimmäiseksi päätoimiseksi bassopasunistiksi vuonna 1983. Hän oli toiminut sitä ennen opettajana Lieksan musiikkiopistossa, jatkaen opetustoimintaa Lahdesta käsin pitkään Heinolassa. Jukka on mm. innokas veneilijä, kuntoilija ja lukumies – moniosainen Oulun historia menee siinä missä Päätalon Iijoki-sarjakin. Hän jäi eläkkeelle 1.12.2022.

1.8.2023 siirtyi eläkkeelle orkesteriin vuonna 1990 kiinnitetty klarinetisti **Jyrki Saloranta** (s.1958). Hänet muistetaan ennen kaikkea monista sametinpehmeistä bassoklarinettisooloista.

Orkesterimme pitkäaikainen ykkösviulisti **Virpi Saraluoto** jätti 2.7.2023 Lahden ja siirtyi perheineen lapsuudenmaisemiinsa Keski-Suomeen, jossa jatkaa muusikontyötään Jyväskylän Sinfonian kakkosviulun vuorottelevana äänenjohtajana. Ennen Lahden tuloaan hän työskenteli mm. Vaasan kaupunginorkesterin konserttimestarina.

• Hannu Kivilä

SINFONIA LAHDEN UUDET SOITTAJAT

Kuva: Maarit Kytöharju

Ilkka Puputti aloitti Sinfonia Lahden käyrätorven äänenjohtajana syksyllä 2022. Työnkuvaansa hän kertoo kuuluvan ensimmäisten stemmojen soiton, ryhmän kokonaissoinnin kehittämisen ja musiikillisena – ja usein myös yleisenä – yhdyshenkilönä toimimisen muuhun orkesteriin. Hän kuvailee itseään:

- Karjalainen puhenopeus ja hämäläinen artikulaatio. Pedantti mutta positiivinen monialasäheltäjä ja työmyyrä.

Ilkka on paluumuuttaja, syntyperäinen lahtelainen. Koulut hän kävi Lotilan ja Tiirismaan musiikkiluokilla ja **Terhi Hildénin** ala-asteen musiikintunnit hän muistaa supervaikuttavina. Hän myös harrasti käyrätorvensoittoa silloisessa Päijät-Hämeen konservatoriossa **Heikki Keski-Saaren** johdolla. Sen jälkeen oli vuorossa opiskelu Helsingissä Metropolia AMK:ssa ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa **Esa Tapanin** ja **Timo Ronkaisen** kanssa.

- Suuri vaikutus oli myös vaihtovuodella uskomattomassa Wienissä. Paikallisen filharmonikon, **Thomas Jöbstlin**, pitämien soittotuntien lisäksi kävin vuoden aikana muun muassa noin 90 kertaa konsertissa tai oopperassa kahvikupin hintaisilla seisomapaikoilla.

Wienin vaihtovuoden jälkeen Ilkka sai pian vakituisen orkesterityön ja työskenteli 11 vuotta Rovaniemellä Lapin kamariorkesterin käyrätorven äänenjohtajana ja ainoana vaskipuhaltajana. Sinfonia Lahteen hänen tiensä kävi koesoiton kautta 19 vuotta Lahdesta muuton jälkeen. Mies oli uuden edessä.

-Lähes nelikymppisenä olen keskimääräistä vanhempi uudessa orkesterissa aloittaja. Työpaikan vaihto pitkän työsuhteen jälkeen ei ole pikkujuttu orkesterimaailmassakaan, uusissa kuvioissa täytyy malttaa aloittaa sopivalla tavalla alusta. Edellinen orkesterini oli uuteen kamarimusiikkiin erikoistunut pieni kamariyhtye, ja esimerkiksi ohjelmistossa ja työtavoissa ero sinfoniaorkesteri Sinfonia Lahteen on valtava, vaikka molemmat ovat kansainvälisen huippu-

tason orkestereita ja tehtävänimikekin sama. Kamarimuusikoiden identiteetti on usein hyvin solistinen, sinfoniaorkesterissa taas isojen jousisektioiden ajatuksennopea joukkuepeli virtuoosistemoilla hämmästyttää konsertti konsertilta enemmän. Hyvinkin erilaisten näkemysten kohtaaminen pintapuolisesti samasta työstä on ollut erinomaisen antoisaa.

Kysymykseen muusikkoidolistaan Ilkka vastaa:

- Lapsuuteni muusikkosankarit löytyvät valtaosin Sinfonia Lahdesta, ja moni soittaa edelleen orkesterin riveissä. **Pertti** ja **Mia**, **Vesa** ja **Harri**, **Sami** ja **V-P**, puita ja lyöjiä... Elän todeksi vuosituhannen vaihteen lahtelaisen soittajapojan unelmaa, vähän kuin pääsisi pelaamaan jalkapalloa **Litmasen** kanssa!

Ilkka on toiminut myös eri orkesterien solistina. Syksy 2023 tuo mukanaan upean solistahaasteen:

- Seuraava solistiesiintyminen on yksi hurjimmista ja hurmaavimmista: Soitamme 30.11. Sinfonia Lahden konsertissa omalla sektiolla **Robert Schumannin** Konserttikappa-

leen neljälle käyrätorvelle ja orkesterille. "Schumann" on käyrätorvikirjallisuuden kruununjalokivi, joka laittaa niin kuulijoille kuin esittäjille punan poskiin ja hymyn korviin. Ääretömän innostava ja huimapäinen teos on samalla myös yksi nuotiston vaikeimmista, mutta onneksi kaikille solisteille jo monelta keikalta tuttu. Solistikvartettiin kuuluva **Petri Komulainen** on suruksemme jättämässä orkesteria, konsertti on samalla tilaisuus tulla hyvästelemään pitkäaikainen pidetty torvensoittaja.

Orkesterimuusikon ja äänenjohtajan työ on varsin sitovaa ja juuri nyt riittää puuhaa uuden ohjelmiston parissa. Ilkka kertoo aiemmin olleensa mukana useissa järjestö- ja luottamustoimissa sekä hyperaktiivinen kamarimuusikko. Kun "uudessa" kaupungissa verkostot ovat vielä pienet, ehtii stemmojen harjoittelun lomassa vähän määritellä itseään uudestaan ja kenties aloittaa jotain aivan uutta. Kamarimusiikki on joka tapauksessa tulevaisuudessakin kuvassa mukana, perustihan Ilkka juuri eteläsuomalaisten orkesterikollegojen kanssa puhallinkvintetin.

Fyysisen peruskunnon ylläpitäminen kuuluu arkeen. Rovaniemellä Ilkka pääsi talvisin kätevästi ja turistien riemuksi töihin potkukelkalla, Lahden alueella työmatkat sujuvat ympäri vuoden polkupyörällä.

Perheeseen kuuluu puoliso ja kaksi alakouluikäistä lasta, jotka kuulemma ottavat napapiirin-vuosien jälkeen lähellä asuvista isovanhemmista ilon ja mehut irti.

Soittajille saattaa konserteissa tulla odottamattomia haasteita. Kysyn, onko Ilkalla ollut jokin konserttitiilanne, jolloin hiki kirposi otsalle, ja kuinka hän selvisi siitä.

- Esinnyimme Lapin kamariorkesterin puhallinkvintetin kanssa Ottawassa, kun huomasin sordiinon jääneen takahuoneeseen. Nousin osien välissä ja lähdin noutamaan tärkeässä roolissa olevaa soitintarviketta, kunnes puolivälissä lavaa älysin jättäneeni sordiinoni sittenkin varastoon, näyttämön päinvastaiselle sivustalle. Pyörähdin ympäri, kävelin metrin päähän varastosta ja muistin oven olevan lukossa. Olin vauvarjen ja jetlagin kourissa melkoisessa univajeessa, enkä saanut sumuiseen päähäni yhteyshenkilöme ranskankielistä nimeä tai englannin sanaa "key", ja valitsin lähteä vielä kolmanteen suuntaan etsimään avainta. Yleisö ja kollegat seurasivat epäuskoisina tanssahteluani ympäri lavaa. Sordiino löytyi ja elämä jatkui, loppuspiikeissä tilanteelle jo nautettiin. Seuraavassa konsertissa unohdin nuotit.

Viimeiseksi terveiset konserteissa kävijöille:

- Olen uusi täällä ja tutustun mielelläni ihmisiin, tervetuloa nykimään hihasta! Minut on helpompi saada mukaan keskusteluihin kuin pois niistä.

• Virve Nuorgam

Syyskaudella 2023 aloittavat koeaikansa seuraavat vakituksiksi valitut soittajat: **Andrew Ng** (I viulu), **Emil Peltola** (I viulu), **Yuki Kodama** (alttoviulu), **Aino-Maija Riutamaa de Mata** (sello), **Johannes Elfving** (sello) sekä **Pasi Mäkinen** (pasuuna).

Väliaikaisina soittavat **Sayaka Kinoshiro** (vuorotteleva konserttimeistari), **Sanni Määttä** (I viulu), **Rita Santos** (I viulu), **Maria Puusaari** (II viulu), **Vilhelm Karlsson** (kontrabasso), **Alice Thompson** (huilu), **Sini Repo-Hagmark** (oboe), **Hyesoo Kim** (klarinetti), **Maria Luhtanen** (käyrätorvi), **Henrik Kolehmainen** (pasuuna) ja **Jarmo Niininen** (lyömäsoittimet).

Huilisti **Enna Puhakan** työtehtävänä on huilun ja piccolohuilun soittaminen. Sen lisäksi hän on sekä orkesterin valtuuskunnassa että taiteellisessa toimikunnassa. Enna kertoo olevansa todella hyvillään luottamustehtävistään:

- Valtuuskunnassa käsitellään monenlaisia isoja orkesterin asioita ja taiteellisessa toimikunnassa jäsenet, intendentti yhtenä, täydentävät ja ideoivat ohjelmistoa kapellimestarilta saadun päärakenteen pohjalta.

Musiikki on ollut Ennan elämässä vauvasta saakka. Muskarin jälkeen alkoivat 5-vuotiaana viulutunnit Länsi-Uudenmaan Musiikkiopistossa. Pian huilu tuli kuvaan mukaan toisena soittimena. Joidenkin vuosien jälkeen viulunsoitto jäi.

- Huilussa on parasta luonnollisuus, se tuntuu oman kehon jatkeelta. Se on todella monipuolinen soitin, kirsikka kakun päällä orkesterissa. Silä on värikäs sointimahdollisuus ja toisaalta se, miten nykymusiikissa käyt-

Kuva: Ville Hautakangas

SINFONIA LAHDEN UUDET SOITTAJAT

tetään huilua, tuo siihen soittimena uusia ulottuvuuksia.

Lukioikäisenä kypsyi päätös opiskella orkesterimuusikoksi. Tie ei ollut suora: opiskelu Tampereen ammattikorkeakoulussa, vaihtovuosi Itävallan Grazissa, Sibelius-Akatemiaan, toisen kerran Erasmus-vaihtoon, nyt Berliiniin huilunsoiton professori **Christina Fassbenderin** perässä, ja siellä opintojen jatkaminen. Keväällä 2023 Ennalla olikin sitten plakkarissa musiikkipedagogin tutkinto (TAMK) sekä musiikin maisterin tutkinnot Sibelius-Akatemiasta ja Berliinin Taideyliopistosta (UdK Berlin).

Sinfonia Lahteen Enna tuli ensin sijaiseksi muutamaksi viikoksi keväällä 2022. Suunnitelmat tulevaisuudesta olivat vielä silloin auki. Enna kertoo saaneensa hyvin lämpimän vastaanoton orkesterin jäseniltä ja tunti nopeasti olonsa kotoisaksi. Sijaisuusajalle sattui ohjelmistoon vaikeita teoksia, joiden eteen sai tehdä paljon töitä, ja joissa tuntui saavan ylittää itsensä. Kaikki meni hyvin ja tultuaan koesoi-

tossa valituksi Enna aloitti koeaikansa syyskauden 2022 alussa. Vuoden orkesterissa työskenneltään hän tuntee, että Sinfonia Lahti on työpaikkana sellainen, että siellä saa ja haluaa antaa paljon: avoin, hyvähenkinen, sopivan haastava ohjelmistoltaan ja työnkuvaltaan. Hänestä tuntuu hienolta olla osa sitä. Vastapainona orkesterityölle Ennalla on huiluoppilaita Lahden konservatoriossa.

Suosikkisäveltäjiä suurten romantikkojen ihailijaksi tunnustautuvalla Ennalla on monia, esim. **Sibelius** ja **Brahms** - ja toisaalta impressionisti **Debussy**. Kauden 2023-24 ohjelmistosta erityisen mieluisia ovat **Hannu Linnun** johtama **Beethovenin** 5. sinfonia (2.11.), **Tšaikovskin** 6. sinfonia (25.4.), Brahmsin 2. sinfonia (18.4.) ja **Arnold Schönbergin** Pierrot Lunaire (15.2.2024), jossa on teatralisena laulusolistina **Maria Ylipää** ja jonka huiluosuuden Enna pääsee soittamaan. Solistina esiintymisestä puhuesamme Enna kertoo pitävänsä niin paljon yhteistyöstä, että ainakaan

vielä ei ole tarvetta olla suuri solisti. Hän esitti maisterikonsertissa **C. P. E. Bachin** d-mollikonseriton ja se voisi olla mukava soittaa jossain kirkossa jousiorkesterin kanssa.

Soittamisessa haastavimmaksi asiaksi Enna mainitsee ergonomian, tulee-hän huilunsoittajille kehoon melkoisen kierto. Lihaksiston huoltoon ja kehon kannatteluun täytyy kiinnittää huomiota joka päivä, siksi jooga, pilates, patikointi ja kuntosalilla käyminen käsitöiden ohella kuuluvat vapaa-aikaan – ja juuri Lahdesta ostetun asunnon remontointi.

Enna rohkaisee kaikkia ihmisiä edes kerran elämässään käymään sinfoniaorkesterin konsertissa. Ei tarvitse ajatella, että ”nyt menen kokemaan korkeakulttuuria”. Tulee vain paikalle, antaa konsertille mahdollisuuden ja katsoo mitä se itselle tekee.

• Virve Nuorgam

Uusi apulaisintendenttimme

Kuva: Maarit Kyöharju

Sinfonia Lahden intendentin **Teemu Kirjosen** siirryttyä Turkuun, valittiin hänen jättämäänsä toimeen orkesterimme apulaisintendenttinä jo useita vuosia toiminut **Maija Kylkilähti**. Hänen paikalleen valittiin 1.8.2023 alkaen musiikin maisteri **Heli Leppälä-Hakala**, joka oli ehtinyt toimia täällä vt. apulaisintendenttinä jo viime sointokauden ajan.

Heli on kotoisin Oulusta, jossa aloitti soittoharrastuksen kouluorkesterissa viululla. 1970-luvun lopulla Heli innostui vaskipuhaltimista, ensin trumpettista, sitten baritonitorvesta, tuubasta ja pasuunasta. Hän suoritti soitonopettajan tutkinnon Tampereen konservatoriossa, ja valmistui 1997 musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta.

Joitakin vuosia myöhemmin oli vielä kulttuurituottajan tutkinnon vuoro.

Toimittuaan kymmenisen vuotta freelance-muusikkona ja soitonopettajana Tampereella Heli siirtyi vuonna 2003 Puolustusvoimien palvelukseen, toimien sotilassoittajana sekä toimistoaliupseerina. Vuodet 2014-22 vierähti Kaartin soittokunnan intendenttinä, ja elokuussa 2022 oli sitten siirtyminen Sinfonia Lahden palvelukseen.

Heli asuu perheineen Riihimäellä, ja harrastaa lukemista, laskettelua sekä erilaisia rauhallisia liikuntalajeja. Työssä tärkeiksi asioiksi hän kokee mm. hyvän yhteishengen ja sen myötä työhyvinvoinnin. Hänen mielestään konsertti on viikon kohokohta!

Esittelyssä hallintosihteeri Paula Tuominen

Paula Tuominen oli juuri valmistunut hallintotieteen maisteriksi (julkisjohtaminen), kun Sinfonia Lahden hallintosihteerin paikka tuli auki. Hän aloitti tehtävässä 1.8.2021.

Työhön kuuluu mm. palkat, viranhaltijapäätökset, työsopimukset, tilastot ja laskujen hyväksyntä.

Sinfonia Lahti oli Paulalle ennalta tuttu, kävi hän koulunsa Lahden musiikkiluokilla ja silloisessa Lahden musiikkiopistossa viulutunneilla. Viulua hän sai soittaa myös koulun orkesterissa, samoin laulaa kuoroissa. Lisäksi hän lauloi oopperassa.

Työssä sekä parasta että haastavinta on Paulan mielestä vaihtelevuus. Kotiin lähtiessä saattaa huomata, että työpäivän aikana tulleiden kyselyiden ja asioiden selvittelyjen vuoksi ei ole ollenkaan ehtinyt ennalta suunnitelluihin tehtäviin. Erilaiset ohjelmistot saattavat hidastaa työskentelyä ja vaikeuttaa aikataulussa pysymistä, mutta

Kuva: Maarit Kytöharju

ennakointi auttaa – ja joskus työtehtäviin uppoutuminen työpäivän venymisen uhallakin. Mielenkiintoiset ja uudetkin työtehtävät pitävät mielen avoinna.

Vapaa-aikaa ei useaan vuoteen ollut, sen vei opiskelu töiden ohessa. Maisteritutkinnon jälkeen Paulalla on aikaa touhuilla Lahdessa maalla omakotitalossa miehensä kanssa ja tavata tyttärensä perhettä, johon kuuluu muun muassa 10-vuotias lapsenlapsi.

• Virve Nuorgam

Orkesterin muusikoista kolme on täyttänyt vuonna 2023 pyöreitä:

50 vuotta täyttivät sellisti Antero Manninen 26.1. ja alttoviulisti **Riikka Lounamaa** 19.5.

Oboisti **Jukka Hirvikangas** juhli 60-vuotissyntymäpäiväänsä 17.4.

Toimiston puoleltakin löytyy syntymäpäiväsankari: myyntisihteeri/yleisötyön koordinaattori **Kristiina Palvasen** 50v-syntymäpäivä oli 15.8.

Lotta Nykäsenoja (II viulu) avioitui kesällä ja on nyt **Lotta Svartström**.

Lämpimät onnittelut kaikille!

Pentti Wilkman

Aplodit Orkesterille -yhdistyksen toiminnassa pitkään aktiivisesti toiminut arkkitehti **Pentti Wilkman** kuoli 1.7.2023 Turussa. Hän oli 84-vuotias, syntynyt Lahdessa 26.10.1938. Arkkitehtinä Wilkman toimi pääasiassa Lahden kaavoitukseen liittyvissä asioissa. Hän myös suunnitteli joitakin pientaloja ja kesämökkejä Lahden seudulle ja oli hyvin aktiivinen ammattiin liittyvässä yhdistystoiminnassa. Eläkkeelle jäätyään Wilkmanin kiinnostus laajeni yleisemmin Lahden kaupungin kestäväan kehittämiseen. Hän otti osaa Aplodit Orkesterille r.y:n

lisäksi myös Lahti-Seuran ja Lahden kaupunkikulttuuriseuran toimintaan, jossa viime mainitussa hän toimi myös puheenjohtajana.

Wilkmanin harrastuksista musiikki kulki vahvasti mukana läpi hänen koko elämänsä. Hän soitti kontrabassoa, ja oli kiinnostunut klassisen musiikin lisäksi myös jazzista. Sinfonia Lahden konsertit ja Aplodit Orkesterille -yhdistyksen konserttimatkat ulkomaille toivat paljon ystäviä ja iloa. Hänet muistetaan musiikkipiireissä positiivisena, hauskana ja avuliaana henkilönä.

SINFONIA LAHTI

Lahden kaupunginorkesteri

Ylikapellimestari Dalia Stasevska

Osmo Vänskä, kunniakapellimestari

Säveltäjät: Kalevi Aho, kunniasäveltäjä

Joonas Kokkonen (1921-1996), kunniajäsen

I viulu

Mikaela Palmu, *konserntimestari* *
Sayaka Kinoshiro, *vuorotteleva
konserntimestari* *
Hannaliisa Pitkäpaasi, *II konserntimestari*
Andrew Ng
Päivi Pöyry
Petri Kaskela
Arja Kaskela
Johanna Latvala
Sofia Greus
Emil Peltola
Sanni Määttä *
Rita Santos *

II viulu

(Aleksi Trygg)
Maria Puusaari *
Seppo Linkola
Anni-Kaisa Tikkala
Lotta Svartström
Anitta Engstrand
Krista Jäänsola
Laura Kokko
Liis Marini
Rimma Kozlova
Eveliina Sipilä

Altoviulu

Kei Ito
Yuki Kodama
Anu Airas
Oleg Larionov
Katariina Ruokonen
Riikka Lounamaa
Lasse-Matti Laakso
(Jaakko Laivuori)

Sello

Ilkka Pälli
Sanna Palas-Lassila
Aino-Maija Riutamaa de Mata
Ilkka Uurtimo
Hannu Kivilä
Antero Manninen
Johannes Elfving

Kontrabasso

Vilhelm Karlsson *
Timo Ahtinen
Petri Lehto
Sampo Lassila
Anna Rinta-Rahko

Huilu

Outi Viitaniemi
(Eva Trygg)
Enna Puhakka
Alice Thompson *

Oboe

Lasse Junttila
(Reiko Mori)
Sini Repo-Hagmark *
Jukka Hirvikangas

Klarinetti

Eeva Mäenluoma
(Nora Niskanen)
Hyesoo Kim *

Fagotti

Harri Ahmas
Essi Vartio
Kjell Häggkvist

Käyrätorvi

Ilkka Puputti
Maria Luhtanen *
Mia Kari
Pertti Kuusi

Trumpetti

Bogdan Dekhtiaruk
Veli-Pekka Kurjenniemi
Sami Siikala

Pasuuna

Vesa Lehtinen
(Antti Autio)
Henrik Kolehmainen *
Pasi Mäkinen

Tuuba

Harri Lidsle

Lyömäsoittimet

Juha Lauronen
Markku Krohn
Jarmo Niininen *

Sinfonia Lahden toimisto

Sibeliustalo
Ankkurikatu 7
15140 LAHTI

Maija Kylkilahti
intendentti
050 518 4486

Heli Leppälä-Hakala
apulaisintendentti
044 483 1527

Avoin
markkinointi ja viestintäpäällikkö

Paula Tuominen
hallintosihteeri
050 518 4596

Kristiina Palvanen
*myyntisihteeri /
yleisötyön koordinaattori*
050 518 4568

Mika Kupari
järjestäjä
050 518 4487

Jaakko-Pekka Pätynen
järjestäjä
050 559 4028

Essi Kirjovaara
nuotistonhoitaja
050 518 4569

* määräaikainen kiinnitys